

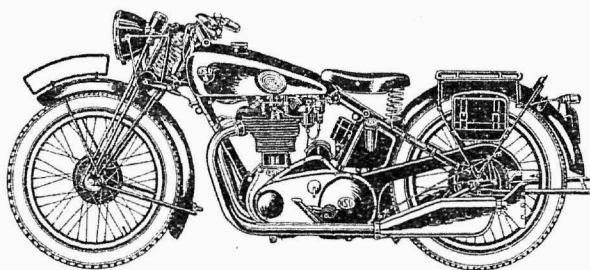
EESTI

25

POORDILEHT

N. S. U.-D

MOODNE, VASTUPIDAV JA HARUKORDSELT
ÖKONOOMNE MOOTORRATAS!

O. VELDEMANN VALIS ENDALE UUEKS MASINAKS N. S. U.-D!
MISSUGUSE MOOTORRATTA VALITE TEIE ENDALE?

ADLER AUTOD

NÄGUSAD VÄIKEAUTOD, suurte masinate sõidumadus ega.

A.-S. TORMOLEN & K^o.TALLINN

RAEKOJA PL. 17

TELEFON 428-08

*K*ülastage

restoran - õõlokaal

*Dancing-kabaree-
kofvik*

„Meriklubi“

Suurim

riidekauba-
ladu

K/m.

„Tallinna Tekstiil“

Tallinn,

V. Karja 1.

EESTI SPORDILEHT

SPORDITEADUSLIK KUUKIRI

16. AASTAKÄIK

Nr. 5

Mai

1935

Toimetaja: **A. ADORF**. Toimkond: mag. **E. Grünberg**,
dr. **E. Kirschenberg**, **A. Kleinberg** ja **T. Muru**.

Toimeius ja talitus: Tallinn, Raekoja pl. 9, tel. 444-28

Uue ajajärgu lävel

Eesti spordiliikumine on jõudnud uude ajajärku. 12. mail kinnitas spordi keskliidu esindajatekogu koosolek liidu uue põhikirja, mille järgi meie spordijuhtimises on läbi viidud tsentralisatsioon. Uut põhikirja oli mitu korda läbi kaalutud ja harutatud, nii et koosolekul tema kohta ei tekkinud enam sõnavõtmisi. Põhikirja kinnitati kõigi esindajate üksmeelse otsusega. „Üksmeelsus, mis valitses keskliidu esindajatekogu koosolekul spordijuhtimise uute aluste vastuvõtmisel, annab suurt tuge uuesti valitavale juhatusesele,“ lausub keskliidu esimees K. Terras pärast koosolekut. „See näitab, et spordiringkondades valitseb ühtlane arusaamine ettevõetud sammude tähtsuse ja ulatuse kohta.“ Uus põhikirja läheb lähemal ajal kinnitamisele valitsusvõimudele ja vahest kuu aja pärast võib kokku kutsuda esindajatekogu uue koosoleku uue põhikirja alusel juhatusese valimiseks.

„Loen uue põhikirja vastuvõtmist väga oluliseks ja tähtsaks sammuks,“ nendib K. Terras, „mis loob senisest soodsamaid eeldusi spordiliikumise paremaks korraldamiseks. Kuid ühtlasi nõuab ta uuel juhatusel kibedat ja rohket tööd. Tuleb koostada rida kavasad ja tööprogramme spordiliikumise ja selle juhtimise tõstmiseks tasemele, mida ta väärib. Lähem tulevik peab näitama, mida meil suudetakse teha ses sihis. Isiklikult olen väga optimistlik. Pean mõnna seda, et Eestis on siiski raskem suurt hoogu sisse saada, kui näiteks Lätis, keda ajakirjanduses töödud eeskujuks. Lätlased on kergemini süttima, kuid eesilaste vooruseks on, et nad on hoos püüvamad.“

Spordiliikumine praegusel ajal pole enam mõeldav riikliku moraalse ja ainelise toetuseta. Samal arvamusel on ka K. Terras. „Kuidas spordiliikumine edaspidi hakkab saama toetust, on esialgu veel lahtine küsimus. Käisin selle üle mõtteid vahetamas majandusministriiga. Võimalik on, et spordiliikumine saab tulevikus toetust vahenditult riigi eelarve korrast. Igal juhul on selge, et rükk peab toetama spordiliikumist. Lä-

hemalt selgub pärast seda, kui riigivanem ja majandusminister on tagasi jõudnud puhkuselt. Enne seda peame aga välja töötama kavade, et näidata, milleks vajame toetust. Üsunn, et kavade valmistamine ei tekita raskusi.“

„Kultuurkapitali summadest ja nendest kehak. sihtkapitalivalitsusele langevast osast praeguste võimaluste ulatuses, mõistagi, ei jatku kõigi kulude katmiseks. Tänavu suutsime kätte võidelda kehak. sihtkapitalile toetuse suurendamise 7500 kroonilt 8240 kroonile, kuid palju avaramaks see olukorda ei loo. Isiklikult tundub mulle, et kultuurkapitali summade jaotamise koefitsient on juhuslik. Kehakultuur peaks saama rohkem toetust. Eriliselt aga seda kehak. sihtkapitali valitsus praegu ei taotle, sest on ju selge, et suurema toetuse tulevikus peavad andma rükk ja omavalitsus. Tallinnas näiteks peaks linnavalitsus senisest rohkem toetama staadioni ülalpidamist. Muul rükkides on ju spordiväljad täiesti omavalitsuste ülal pidada.“

„Ettevalmistustööd Eesti spordihoone ehitamiseks lüguvad suure järjekindlusega. Tallinna linnavalitsus on maa-ala lubanud. Spordihoone sihtasutuse põhikirja läheb kinnitamisele koos keskliidu uue põhikirjaga. Aluse sihtasutuse kapitalile pani riigivanem 1000 kr. annetamisega. Arh. K. Põhlau on vahetult valmistanud spordihoone plaani uued skitsid, milles arvestatud eriliitadelt esitatud soovid. Suurema muudatusena võrreldes varemaste skitsidega on võimla ehitamine säärastel, et teda tarbekorral võib jagada kolmeks omaette võimlaks. Kolmeks lahutamatu toimub ülestõstetavate ismete-põrandatega.“

Nii on keskliidu esimehe informatsioon E. Spordilehele viimasel ajal ettevõetud sammude ja kavatsuste kohta. Kõige tähtsamana neist tuleb hinnata spordijuhtimise tsentraliseerimist uue põhikirja väljatöötamisega. On palju lähemale jõutud spordiliikumise riiklikule korraldusele. See loob avaramad väljavaated spordiliikumise paisumiseks vajalise määrani.

A. ADORF.

TULEVIKU SPORTLANE

JA

TULEVIKU ÜHISKOND

Ketserlikke arutlusi spordist kui maailmavaatest

TULEVIKU sportlase tüüp pole kaugeltki selle võrra ühmane, nagu kujutelu järgmiste aastasade inimesest. Poliitilised tormid võivad ühiskonda vapustada ja pöörata hinnanguid pea peale. Spordi põhiolemus aga ei kao, küll aga progresseerub. Nüühaсти inidviid kui ka ühiskond võivad meie ilmet muuta, nende sotsiaalne ja individuaalne suhe spordiga aga ei saa muutuda teiseosalgeliseks. Võib tekkida teatav ajalooline tühemik, mis, tingitud usulisest suunast (võrdkeskaeg ja uue aja algus), ent varem või hiljem kerigib sport jälle rahvaste elus tähtsa tegurina esirinda ja paneb end maksma maailmavaatena.

Tänapäeva kultuuri ja tsivilisatsiooni progresseerudes sammub spordi liikumine tõusuteed, kujundades ühtlasi sportlase tüüpi kindlailmelisemaks. Spordi suhe ühiskonnaga kristalliseerub positiivses mõttes. Kehakultuur pole enam üksikute fanaatiliste inimgruppide harrastada, ei, ta on endale võitmas sama tähtsat seisukohta kui näiteks usk või rahvamajandus. Sport on riiklikus elus saanud tähtsaks teguriks. Tugeva riigi võimaks tugi on kehaliselt ja vaimselt arenenud kodanik, s. o. nende sõnade täiuslikumas mõttes, sportlane. Nüühaсти oleviku riigi kaitsel kui ka tuleviku tugeva ja terve inimtõu kujundamisel ei saa eitada sportlast, vaid peab teda asetama eelistatud seisukohale.

Sportlane, värvides need eeldused on järelikult osaliseks elavaks tõendiks tuleviku inimtüübist. Ja õieti ei saagi neid kaht lahus mõista. Kui kõneleme tuleviku inimesest, siis peame selle inimese all mõistma ei kedagi teist kui eelolevate aegade sportlast.

Tänapäeva tippsaavutuste mehed ja sportlikud doktriinid on tuleviku inimkonnale suhteliselt samad, mida eelmiste põlvetele Moosese toodud 10 käsku ja prohvetid ning pühakud püüdnud. Eks ole mõlemate mõistet ja tegelik väärtus internatsionaalne. Kristus on 2000 aastat voolanud moraalsest inimest, laiendades endast tuletunud õhtumaa kultuuri mõju teistele rahvastele ja usunditele. Kaunide kunstide ja vaimse peenustamise ajastud on inimkond laiemas mõistes üle elanud ja domineerivus tsivilisatsiooni ülikülluses ähvardab füüsilist inimest väljasuremine. Ilma et prohvet olla, võib väita, et nüüid peaks järgnema kehakultuuri õitseage, inimkonna ja indiviidi garantiiks, et ta üle elab need tormid, millised teda tulevikus kindlasti ähvardavad. Tuleviku inim-, pro sportlastitüüp, on eelduseks inimsoo säilivusele.

Sportlase tulevane suhe ühiskonnaga kujuneb

Käesoleva numbril kaanepildil moment Saksa olümpia-eftevalmistuses. Kümnevõistleja H. Frisck ja vilevõistlejanna Elly Kosjzovske odaviskeringul.

reguleeritumaks kui tänapäeval. Kui hüütakse „iga inimene sportima“, siis ei peitu selles hüüdes mitte niipalju entusiasmi kui karmi otstarbekohasust. Sest eks ole see ikka nii olnud, et tänased revolutsioonilised loosungid on homme doktriinid ja „mässajad“ on need, kes osutuvad külmimaiks ning kainemaiks elu juhtijaks. Kes käesoleval aastakümnel revolutsiooniliselt hüüab, et „iga inimene sportlaseks“ tuleval aastaajal kahetseb, et ta sellest lihtsast midagi vaimukamat ei osanud öelda. Sest, nüü usutavana, ilma selliste hüüetetagi elu murrab sisse ja paneb iga inimese sportima. See tuleb tarvest, asjalikkusest, tuletub samast allikast, mis mitte väga ammu pani kõiki inimesi lugema ja kirjutama. Kui vaimne kultuur ja igasugune usund meid ühest küljest lähendab mitte kunagi saavutatavale täiuslikule inimtüübile, siis teeb sport seda teiselt poolt. Tsivilisatsioon jääb aga selleks passiivseks vastaseks, kellega heidelda tuleb pimedikust pimedikuni. Tuleviku inim- ja sportlastitüübi arendamisel mängib ta suhteliselt palju väiksemat osa kui eelloletud tegurid, ja paiguti, nagu tähendasin, mõjub kahjustavalt.

Tuleviku inimest kisub sportima mitte üksnes sargirromantika, mis alatiselt rohkem või vähem jääb sportlase truuks kõrvalsammujaks, vaid veri sunnib teda. Sport on tänapäeva noortele juba imbutunud verre ja ainult erandlikud tüübid ei tunne temast mingit nautingut ega avasta temas peidetud väärtusi. Enamik praegu võrsuvast noorsoost on aga spordist täiesti lahutamatu, selle teadmise viib ta täisealisena ellu astudes endaga kaasa ja selviisil sportluse taime kargab välja trüphoonetest, lokates avaratel põldudel.

Loomulikult vajab sport oma arenguks soodsat taimealava ühiskondlike vormide näol. Ja peab mõnema, see taimealava arendamise kultus levib mitte rekordse, vaid mõistliku kiiruga üle maailma. Kaob igasugune sümpaatia nende vaimse lipu kõrgel hoidjate vastu, kes väidavad, et lihastekultuur surmab vaimse kultuuri ja et sport oma tänapäevase palgega on vaid mööduv epideemia. Kui inimesed kord lugema ja kirjutama õppisid, miks nad seda „kommet“ tänapäevani üha usinamini harjutavad? Miks pole usund epideemia, vaid püsivaid ühiskondlike väärtusi loov tegur? Kuigi väärtust tarvitatakse terminit „sportlik tippsaavutus“, siis ei tähenda see veel, et sportluse „epideemia“ on jõudnud oma haripunktile ja raugema hakkab. Saavutus, olgu numbriline, füüsiliselt nähtav või moraalne, on vaid tilluke osa spordi olemusest. Paljalt selle pärast, et keegi hüppab 2 meetrit kõrgust, ei hinnata sporti. Ei, hindamise alused on teissugused.

Sportlane oma terve vaistuga ja distsiplineeritusega on lähtekohaks kujutelmale tuleviku inimesest. Iga inimese sportlane oles on inimese teataval määril distsiplineeritud, eemale kistud elumõnudest ja organiseeritud. Võistluse vaim on see, mis teda elus teadlikult ja ausaalt (sportluse eeltingimus) edu-

si püüdma sunnib. Sportlikult organiseeritud olles omab rahvas terviklikuma ilme. Ta on mitte üksnes sõjaline, vaid ka vaimne löögijõud. Riikide võidujooks kehakultuurile kulutatavate summade suurusega on vastavas suunas sportliku põllu väetamine.

Erinevad ühiskondlikud vormid saavad sportluse arengut veenvalt pidevalt mõjutada. Solidaarsusele põhjendavad õpetused ühiskondlikust vormist, sotsialism ja demokraatia, vajavad toda suurt sportlaskonda ja tema vaimu sama palju kui individuaalkultust harrastav fašism. Sama ihata pole mõeldav ka uuekujuisena organiseeritud Nõukogude liit ega põlise monarhia- asetamisel ütlevad riiklikud vormid oma sõna, sealjuures ei suuda nad aga käsitada maailmavaadet, mis vahetult tuleb spordist ja tulevikus peaks olema maailmarahu suuremaks pandiks kui mannetuse küttes vaelev patsifism.

Sportlikus võistluses on suureks ja vältimatuks celtimuseks a u s u s, mis põhjeneb usaldusel, sõprusel ja rüütellikkusel. Võistleja ei pinguta end selleõõra võidu, kui võistluse enda pärast. Kui Mussolini Itaalia olümpiameeskonnad „käskis võita“, siis polnud see mitte paha näli, vaid meeletuletus võistluse laiaulatuslikust tähtsusest ja sellest jõust, mida talle pühendama peab. Ja keegi ei kahtle, et itaallased endid ilmutasid suurepärase võistlejatena, peale selle veel maailma oma resultaatidega üllatades.

Olümpiamängud on suuremaks rahvaste lähendajaks, kui need konverentsid, kus istuvad diplomaadid, kelle suust ei kuulu pooltki sürat sõna. Sport rahvusvahelises ulatuses kõvendab neid sidemeid rahvaste vahel, mida moodsad tasku-caesarid purustada püüavad. Vanas Hellases olümpiavõitja kodulinna saabumisel kisti tükk linnamüüri maha. Tekkinud avause kaudu sõitis pärjaga kroonitud sangar linna. Sest kui sel-

line mees linnas, nagu olümpiavõitja, ei maksaks karta vaenlast!

See linnamüüri mahakiskumine on sümbolne tänapäeva kohta. Sportlik maailmavaade taotleb rahvaste suurt sõprust, kusjuures kaitsemüürid muutuvad tarbetuiks. Võistlussport pole kõveralt mõtlejule ega vallutamishimuliste jaoks, ta sallib ainult hingelist ausust ja suurt seltsimehelikkust, evides ühtlasi kõlblaid väärtusi, mida usk nõuab, aga sport saavutab.

Eeldades tulevikus spordi nüüelda leivakõrvaseks muutumast, võib loota uusi ja paremaid inimpõlvi, milliseid varem pole elanud. Nende põlvede sotsiaalne ilme on paratamatult internatsionaalne, kuigi tuleb suurt võitlust pidada rahvustiku šovinismiga.

Selle uue inimpõlve väärtuste kandja ja arendaja on tuleviku sportlane, resp. tuleviku inimene, füüsiliselt ja vaimselt arenemud, vaba ebakõlblusest ja egoismist. Mida enam spordis levib altruistlik element, seda hoogsamalt läheneb sportlik liikumine üle kehakultuuriliste mõistete maailmavaatele. Mida musulmanidele oli Allah, selleks on tulevikuinimesele sellest paremal kujul sport. Müstifitseerimise asemele saab tulevikusundiks terve mõistus ja evolutsiooni sümboliseeriv sportlus. Kui iga tulevikuinimene on sportlane, siis garanteerib see seda enam uue ja tervema maailma tekkimist, kus nõrkadel endastmõistetavalt pole elamiseks ruumi. Jõuliste ja mõistustikkude inimeste maailm, mis on vaba rahvaid aheldavaist müstifitseerivatest uskudest ja šovinistlikest poliitilisist vaateist, on sportliku liikumise lõppsiht. Need, kes ei lepi mõttega sellise ühiskonna tekkimisvõimalusest, võivad teda nimetada tuhandeaastaseks rahuriigiks või kommunismiks. Selle nimetuse leidmine vanade tõekspidamiste järgi on ju maitseasi. Aga võitlus sportlusele tugineva tuleviku eest on noorema põlve tähtsamaid ja möödapääsematu ülesandeid.

Spordikingad

Olümpiasõitjad

70 MÄNGUDELE

Kui Eesti käis Antverpenis

Tänavu täitub viisteistkümmend aastat, milal Eesti esmakordselt startis iseseisva rahvusena olümpiamängudel. Milliseid raskusi tuli ületada ja kuidas need siiski ületati, et saada luba rahvusvaheliselt olümpiakomiteelt Eesti osavõtuks 1920. a. mängudest Antverpenis, seda on lähemalt puudutanud J. Villemson *E. Spordilehe* käesoleva aasta veebruarinumbri. Alljärgnevalt kirjeldame sõitu ennast, kasutades materjalidena Artur Kuke ajaleheväljalõike-kogu, A. do Anderkoppi kirjutusi 1920. a. *Vaba Maas* ning rea isikute mälestusi ja avaldusi. Fotod käesoleva kirjutuse juures on saadud A. Kukkelt. Nendel on Eesti spordiajalooliselt suur väärtus. A. Kuke fotode-kogus Antverpeni olümpiamängude kohta on kuni 100 mitmesugust ülesvõtet. *E. Spordileht* saab oma veergude nappusel avaldada ainult üksikud.

Eesti olümpiasõitjateks Antverpeni olid järgmised: esindajatenä: A. Anderkopp, L. Tõnson, V. Fiskar ja K. Metti; olümpiaatleetidena — kergejõustikus — A. Klumberg, J. Lossman, H. Tammer, J. Villemson, R. Saulman, J. Martin ja E. Herman, maadluses — E. Pütsep, H. Krusenberga, A. Kukk ja M. Miller, tõstmises — A. Neuland, A. Schmidt ja K. Kõiv.

Kõuevihma saatel asus Eesti olümpiaeeskond 1920. a. 4. augusti hommikul a.-l. Violale, et esialgu sõita Helsingi, kust koos soomlastega a.-l. Oihonnal teekond pidi edasi kestma Antverpeni. Arasõidupäeval ei teatud veel, kas saadakse Antverpenis esineda. Ihaldatult Eesti nime all, sest Rootsi ja Soome ajakirjandus levitas kuuldusi, et eestlastele võimaldatavat osavõtt mängudest üksnes Venemäe nime all. Meie olümpiasõitjate üldine otsus oli: pigemini Antverpenist tagasi sõita, kui esineda seal mitte-eestlastena.

Tallinnast oli ette tellitud esimese ja teise klassi piletid a.-l. Oihonnale, kuid Helsingi saabunult selgus eestlastele, et vaatamata tellimise vastuvõtmisele, olid soomlased kogu esimese klassi okupeerinud oma olümpiaatleetidele, mille tõttu suurem osa eestlasti pidi leppima sõiduga kolmandas klassis. See oli vägagi ebamugav: kaheksa meest koos kitsas ja õhuakendeta ruumis! Tehti katset kolmanda klassi asemel eestlastele saada suitsetamissalongi, kuid... selle kasutamiseks ei annud luba Soome olümpiakomitee. Ei tea, kas soomlased nägid eestlastes endile kardetavaid konkurente, või peitus põhjus mujal, kuid faktiks jäi, et soomlased olid oma hõimlaste suhtes suuresti vastutulematud. Nad koguni keelasid oma massööridel eestlaste abistamise, mitte et massööridel selleks aega poleks jatkunud, vaid lihtsalt: „eestlasti ei tohi masseerida“. Hiljem saadi siiski luba suitsetamissalongi kasutamiseks, kuid kapten ajab üles seal magavad eestlased ja lugu pidi. Kibe tunne valdas eestlasti...

Järgmisel päeval Stokholmist möödalibisenult tabas laeva torm. Paljusid vallutas merehaigus. Soomlastel oli õnnetooja maskotina kaasa võetud elav karu. Tedagi tabas merehaigus: liikumatult lamas ta selili, käpad taeva poole.

Esimene peatus oli Kielis. Seda kasutati treeninguks. Pool tundi müttasid eestlased ja soomlased väikesel neljanurgelisel kivisöe-väljal. Loobiti telliskive

Esimest korda Eesti lipp olümpiamängudel. Vasakult R. SAULMAN, L. TÕNSON ja A. ANDERKOPP

FOTO-ATELJEE

Parikas
TALLINNA

MAITSERIKKAD
PILDISTUSED

KUNINGA 1

ATELJEE AVATUD: K. 9-5. PÜHAP. K. 11-2

ja joosti. Tõsisem treening sooritati paar tundi hiljem — Cuxhafeni spordiväljal. Klumberg jäi odaviskes paar meetrit maha Myyrast ja Tammer mõned sentimeetrid Pörhölalt. Väljavaated tundusid roosilistena.

Antwerpeni jõuti pärast nädalist vintsutust laeval. Eestlasi ei olnud vastu võtmas kedagi, soomlasi aga konsul ja tuttavaid. Lõppeks siiski leiti vastuvõtja — belglane. Belgia olümpiakomitee poolt oli eestlastele korter määratud kuhugi tütarlaste kooli. Kõige rohkem rõõmustas meie olümpiasõitjaid, et neid on vastu võetud eestlastena. Staadionil oli eestlastele riitumiseks eraldi ruum kõrvuti teistele mängudest osavõtjatele rahvustele määratud ruumidega, linnas levis kõrvuti teiste rahvuslippudega ka Eesti rahvuslipp. Eesti oli leidnud tunnustuse.

Eesti olümpiaatleedid said varsti tuttavaks teistega. Eeskätt tunti ära A. Klumberg, kes alles mõni aeg tagasi oli maailma üllatanud maailmarekordse tulemusega kümnevõistluses. Teda fototati kõige rohkem. H. Tammer tutvus peatselt McDonaldiga — Stokholmi olümpiavõitjaga kuulitõukes. Ka rootslased olid eestlastest väga huvitatud. Kuna Rootsi-Soome vahekord tol ajal oli Ahvena saarte pärast kaunis halb, siis nägid nad eestlastes eeskätt soomlastele peavalu sünnitajaid, eriti kümnevõistluses, odaviskes ja maadluses.

Olümpiamängude avamistseremoonial aplodeerisid kümned tuhanded vaatajad väga soojalt Eestile. Seda tegi ka Belgia kuningas. Eestlased sammusid defileel kõrvuti ameeriklastega, kandes valgeid õlgkübaraid, sinist dressi ja kollaseid saapaid. Muuseas öeldult muretseti see dress alles Antverpenis. Kodumaalt sõitis suur osa välja toleaeegses kaitsevääriietuses. Esimaskordsest viibisid eestlased olümpiamängudel kandes oma rahvuslippu ja oma rahvuse nimetust.

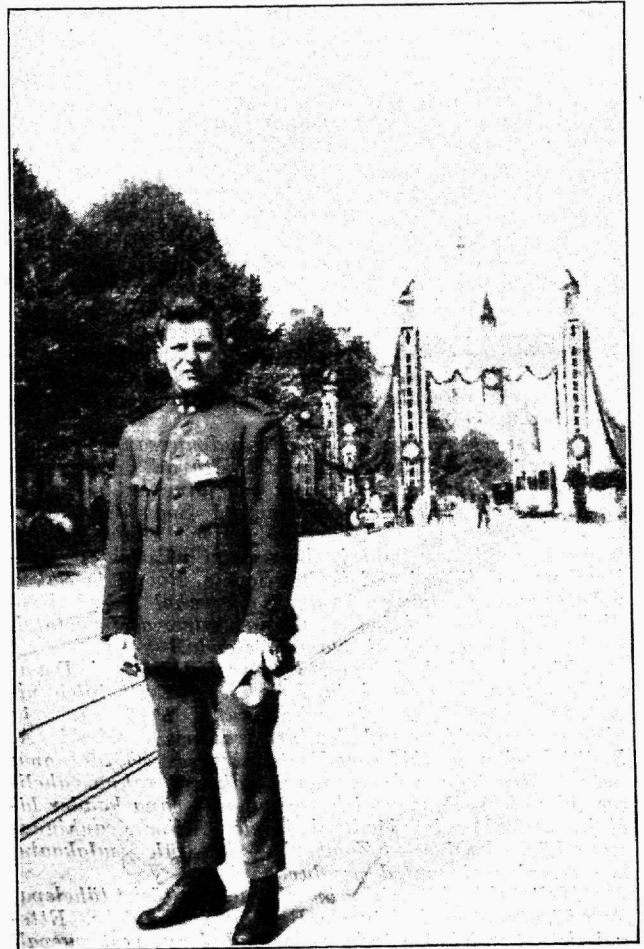
Võistlustel elasid eestlased üle nii pettumusi kui ka üllatusi. Pettumuseks oli A. Klumbergi auhinnata jäämine kümnevõistluses. Pikk reis ebamugavates oludes oli riisunud talt maailmameistri-vormi. Üllatas aga J. Lossman, kes maratonijooksus tuli teiseks. Vähe puudus, et J. Lossman oleks saavutanud tänapäevani eestlaste poolt alles saavutamata kuldmedali kergejõustikus. Arvates, et lõpuni on veel küllalt maad, hiliines ta lõpuspurdiga, mille varem alustamisel ta väga võimalikult oleks võitnud H. Kolehmaise. Lossmani aeg maratonijooksus — 2:32,42,6 — on seni veel eestlaste parimaks margiks sel alal. Esimese kuldmedali Eestile saavutas A. Neuland — tõstmises. Ta oli üldiseks imestusobjektiks kõigi teiste tõstjate seas.

Eestlased tuled kohtadele järgmiselt: A. Neuland kergekaalu tõstmises esimeseks, A. Schmidt sulgkaalus teiseks, J. Lossman maratonis teiseks, A. Klumberg odaviskes viiendaks, E. Pütsep kergekaalu maadluses viiendaks, H. Tammer kuulitõukes kuuendaks ja K. Kõiv sulgkaalu tõstmises kuuendaks. Teised eestlased ei tulnud kohtadele. Arvestades esimest kuut kohta saavutas Eesti kokku 22 punkti, millega rahvuste paremusjärjestuses tuli um-

bes kümne ndaks. See oli noorele spordirahvusele suursaavutuseks.

Eesti osavõtt Antwerpeni olümpiamängudest ja nendel saavutatud võidud olid heaks propagandaks kehakultuuri liikumise süvenemisele kodumaal. Võib väita, et mitteosavõtu puhul oleks sport Eestis vaevalt küündinud ta praegusele kõrgusele. Scilepärast tuleb nüüd, viieteistkümne aasta pärast, eriti tänada neid, kelle energilisel algatusel teostus Eesti sõit Antwerpeni olümpiamängudele, ja neid, kes oma osavõtuga ja tubli esinemisega töid tuld Eesti spordiliikumise paisutamiseks.

Seni on eestlased osa võtnud kokku viiest olümpiaast. Nagu avaldab TSK väljaandel märtsis ilmunud *Olümpialeht*, on Eestist olümpiaatleetidena, esindajatenä ja ajakirjanikena kokku üle 80 olümpiasõitja. Soovitav on asutada neile Olümpiasõitjate Klubi. Sellel klubil oleks ülesandeks abistada ettevalmistust kõigile järgnevatele olümpiamängudele ning edasi kanda ja süvendada rahva seas olümpiamõistet. Algatuse Olümpiasõitjate Klubi asutamiseks peaks endale võtma kas spordi keskkliit või olümpiakomitee. Säärase klubi asutamine oleks ühtlasi austusavalduseks nendele, kes Eestit tublilt esindanud ja veel edaspidigi esindavad kogu maailma ees. Olümpiasõitjad vääriavad austamist. Nad on ka heaks eeskujuks järgnevatele põlvedele.

LEKS KLUMBERG Antverpenis. Olümpiadress alles ostmata . . .

Üle Kopenhaageni Berliini

JOH. VILLEMSON

Käesoleva aasta Euroopa esivõistlusi võib teatud määral pidada katsevõistlusteks Berliini mängude vastu. Järgmiste olümpiamängude vastu on mitmendat aastat käimas kibe ettevalmistustöö ja käesolevad võistlused olid heaks kontrollimise võimaluseks tehtud töö üle ja viimasteks näpunäideteks ja parandusteks ettevalmistustöö viimsele etapile.

Ka andsid möödunud esivõistlused ülevaate maadluspordi arenemiskäigust üksikute rahvuste juures ja tippsaavutuste taseme najal võime ennustada ka Berliini mängude tulemusi ja väljavaateid.

Sakslaste meeskond oli parim E. esivõistlustel, samuti ühtlasem. Seda tõendab võidetud punktide kogusumma ja kuue mehe auhinmale tulek seitsmest võimalusest. Nemad hülgavad mitte ainult tippsaavutustega, vaid ka üldtasapind on neil arenenud tublisti. Nagu nad tähendavad, teeb neile raskusi meeskonna koostamine, sest iga kaalu jaoks on mitu võrdsete võimetega maadlejat. Seda tõendavad pärast E. esivõistlusi peetud võistlused Saksamaal, kus mitmed esivõistluste osavõtjad-auhinnamehed kaotasid tundmatuile Saksa maadlejatele. Üldiselt üllatasid saksa maadlejad oma algsuure kiire pealetungiva võistlusviisiga, mis viib vastase segadusse, samuti on neil võisteldes mehast tahet võteteks ja vastuvõteteks. Sealjuures paistab siiski silma, et võtete läbiviimises pole nende tegevus veel täiesti läbi mõeldud ja järjekindel ning et puudub teatud määral taktika suuteks võistluseks. Igatahes ei vähenda see sakslaste võidu võimalusi Berliini olümpiamängudel, pealegi kus nad kodus võistlevad, mis ei jäta avaldamata oma soodustavat mõju.

Rootslased on samuti tüsedat tööd teinud aastate jooksul ja oma meeskonda täiendanud uute jõududega. Neist on mitmed juba kujunenud rahvusvaheliste võimetega võistlejateks. R. Oksast on neil suur kasu: tema vübib meeskonna igal suuremal võistlusel, julgib võistluste käiku, teiste rahvuste võistlejate taktikat ja võistlusviise ning kohandab sellekohaselt oma harjutusi ja ettevalmistusi. Nõrgad kaalud on rootslastel sulg-, kerge- ja raskekaal.

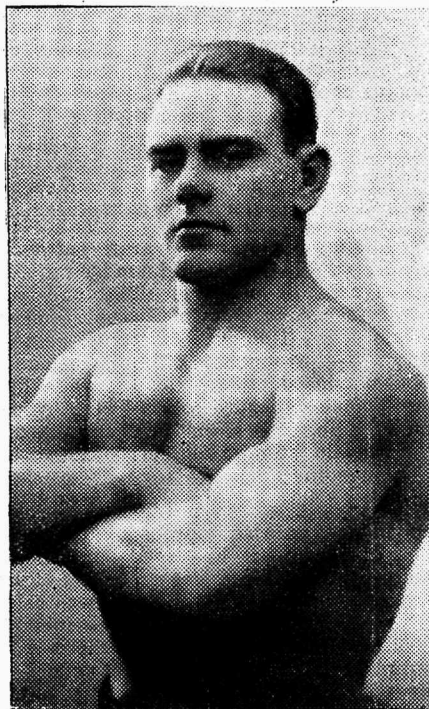
Soome maadlus elab üle teatud murrangajajärku. Nende meeste seljakaotused olid üllatavad. Varematal aastatel oli haruldane nähe, et soomlane sai seljakao-tuse. Nüüd meeskonnas viis meest! Soomlastele tuli selgasaamine õigel ajal. Nemad võivad korraldada ja korraldavadki oma ridu ja järgmistel võistlustel võistlevad nemad jällegi väärikalt. Soome, Rootsi ja Saksa vahelduva õnne juures jagavad omavahel kohad Berliini mängudel. Juhtivat osa, nagu varematal aastatel, Soome maadluses siiski enam ei etenda.

Järgmised kohad jagavad omavahel Eesti, Daani, Norra, Ungari ja Tšehhi. Eriti tuleb märkida ungarlaste tagasiminekut. 1927. a. ja hiljem etendasid nemad domineerivat osa, võitsid A. Brüllli karika ja töid maadlustehnikasse pöördes oma uute määrustega, mis praegugi maksivad rahvusvahelises liikumises. Praegusel korral on neil vana kaader läbi ja noored pole jõudnud järele. Viimne auhinnamees kärbeskaalus — Zombori — läks üle sulgkaalu, kus temal väljavaated pruuduvad.

Meil tuleb, ja selleks on viimne aeg, tõsisist tähelepanu pöörata ettevalmistusele Berliini mängudeks. Ettevalmistust tuleb teostada oma jõududega, sest vaevalt meie ainelised võimalused lubavad palgata välistreenerit. Pealegi pole leida kohast isikut. Meeste suhtes tuleb ette võtta ümberpaigutamisi kaaludes. Karklinil tuleb maadelda poolraskekaalus, Neol keskekaalus

jne. Vanad jõud, nagu Luiga, Väli j. t., tuleb asjale ligi tõmmata, asja juhtimine ja vastutus tegevuse eest tuleb panna ühele isikule.

Ühel ajal Kopenhaageni esivõistlustega peeti rahvusvahelise maadlusliidu (JAWF) kongress, millel oli esindatud 13 rahvust, ja nimelt: Rootsi, Soome, Daani, Norra, Eesti, Läti, Poola, Ungari, Tšehhoslovakkia, Prantsuse, Inglise, Hollandi ja Saksa. Koosolek käitles talivalisi jooksvaid küsimusi, kuid peaaegselt ettevalmistustöid Berliini olümpiamängudeks.

Eesti punkfimees Kopenhaagenis AUGUST NEO, kes poolraskekaalus tuli kolmandaks.

Järgmised Euroopa esivõistlused greeka-rooms maadluses otsustati anda prantslaste korraldada Pariisis 1937. a. maikuu. Samal ajal peetakse Pariisis ka maailmanäitus. Peale prantslaste palus Saksa maadlusliit endale anda 1937. a. Euroopa esivõistluste korraldamist. 1937. a. vabamaadluse esivõistluste korraldamine usaldati Saksa liidule. Võistlused peetakse Berliinis oktoobris. 1938. a. Euroopa esivõistluste korraldamist greeka-rooms maadluses paluvad poolakad ja rootslased ning vabamaadlust soomlased, milliste andmist otsustab Berliini kongress. Rahvusvahelise maadlusliidu otsuse kohaselt peetakse Euroopa esivõistlustes vaheldumisi ühel aastal Põhja- ja teisel aastal Lõuna-Euroopas. Liidu juhatusel tehti ülesandeks koostada nimestik ja otsustada, kes rahvustest kuulub ühte või teise gruppi.

Rahvusvahelise liidu uued maadlusmäärused ilmuvad käesoleva aasta suvel. Määrustikule on lisatud juhendid kohtunikele võistluste juhtimiseks ja paremusvõidu otsustamiseks. See määrustik tundub kergem-

dab ja ühtlustab kohtunike edaspidist tegevust. Senised määrused on maksvad kuni Berliini mängudeni (viimased ühes arvatud). Muudatused tulevad vastuvõtmisele Berliinis 1936. a. ja pärast vastuvõtmist on maksvad järgmiseks neljaks aastaks.

Uuteks liidu liikmeteks võeti vastu Greeka ja Bulgaaria, kuna Kuuba, Palestiina ja L-Aafrika vastuvõtmine tehnilistel põhjustel jäeti järgmiseks kongressiks. Praegusel momendil kuulub rahvusvahelisesse liitu 36 rahvust.

Rahvusvahelise liidu praegusele esimehele V. Smedsile (Soome) ja Råbergile (Rootsi), kes oli esimeheks liidu asutamisel, anti prantslaste poolt üle Prantsuse haridusministeeriumi diplom ja mälestusmärk hoolsa ja väärtusliku töö eest spordi heaks, eriti maadlusspordi harrastamisel rahvusvahelises ulatuses.

Euroopa esivõistlustel tegutsevatele kohtunikele korraldati liidu poolt järjekorraline loeng ja praktiline demonstratsioon määruste käsitamiseks ja selgitamiseks. Et vältida matilt pagemist võttega, lubatakse nüüd vastase matile tagasitoomast võtet muutmata, kuigi tagasitoomine ei toimu viivitamata ja tagasitoomiseks peaks pikem aeg kuluma. Edasi on keelatud võistlejale kaitse otstarbel oma jalga käega haarata.

Saksa olümpiakomitee esindajad andsid ülevaate tehtud ettevalmistustöödest Berliini mängudeks. Nende rahvuste esindajatele, kes tagasisõidul külastasid Berliini, tutvustati olukorda kohapeal. Nagu selgus, paigutatakse atleedid korterisse olümpiakülaste, mis võistluspaigast asub 14 km kauguses (autobusel 20 minutit sõitu). Kõigi eelduste kohaselt, arvestades esialgsete andmetega, on Berliini mängudele greeka-romaa maadluses oodata rohkem osavõtjaid. Et kavas ettenähtud aja jooksul maadlusvõistlusi korraldada läbi viia, peetakse võistlused kahel, tarviduse korral isegi kolmel maadlusmatil ja kaks korda päevas. Esialgne kava greeka-romaa maadluses on järgmine:

6. augustil: kell 8 võistlejate kaalumine; kl. 11.00—13.30 võistlused; kl. 19.00—23.00 võistlused.

7. augustil: kell 8 võistlejate kaalumine; kl. 10.00—13.30 võistlused; kl. 19.00—23.00 võistlused.

8. augustil: kell 8 võistlejate kaalumine; kl. 10.00—13.30 võistlused; kl. 19.00—23.00 võistlused.

9. augustil: kell 8 võistlejate kaalumine; kl. 10.00—13.30 võistlused; kl. 19.00—23.00 võistlused.

Nagu toodud kavast selgub, algavad võistlused hommikul vara ja kestavad hilja ööni, kusjuures lõunamiseks ja puhkuseks jääb päevas vaevalt 3—4 tundi. Võttes arvesse võistluskoha kaugust olümpiakülast, tuleb arvestada seega, et võistlejail tuleb kohal olla hommikust õhtuni, mis mõjub võistlejatele väsitavalt. Meie maadlejatele tuleks võistluskoha läheduses muretseda päevaseks puhkuseks teine korter. Seetõttu oleks võimalik võistluste vaheaegadel puhata ja mehed oleksid kiiresti kättesaadavad võistluspaigale ilmumiseks.

Kongressi lõpul korraldab Daani olümpiakomitee kongressi saadikutele piduliku õhtusöögi, millest võtavad osa ka Daani valitsuse ja Kopenhaageni linna esindajad.

*

Euroopa esivõistlused peeti Kopenhaageni „Spordihoones“. Ehitus on võrdlemisi uus ja koondab endas pealinna sportliku tegevuse. Suure saali röödud mahutavad 900 pealtvaatajat istekohtadele ja saalis endas on istekohti üle 1000. Peale võistlushalli on spordihoones harjutusruumid poksiijatele, vehklejatele, maadlejatele ja võimleajatele, edasi büroo ja koosolekute ruumid spordilühtudele ja -seltsidele. Peale selle einelaud, raamatukogu, lugemissaalid ja loengute ruumid. Võistlustest vabal ajal võimeldakse suures saalis. Spordihoone kõrval asub harjutus- ja võistlusväli kergejõustiklastele. Peale selle ujumishall, mis üks kaunimaid ja eeskujulikumaid Euroopas. Spordihoone läheduses algab jalgpalliväljade park, neid on seal kaugelt üle 30—40-ne, tennishallid ja jalgpallivõistlusväli-staadion. Kokkuvõetult: sportlik tegevus on koondatud ühte keskohta, kus harjutatakse ja võisteldakse. Väljakud on avalikud ja peetakse ülal Kopenhaageni linna poolt. Spordihoone ja ujula kuuluvad aktsiaseltsile, milles ka riik ja omavalitsus osanikud.

E K V.

Saksa kerkis esirinda

Ruidas rullusid Kopenhaageni matschid

Kärbeskaal.

1. H. Tuveßon, Rootsi, — 3 p., Euroopa meister.

2. A. Nič, Čehhoslovakkia, — 5 p.

3. E. Hjelt, Soome, — 5 p.

Kärbeskaalus esines 9 võistlejat. Neist on H. Tuveßon 1930., 1931. ja 1934. a. Euroopa meister, A. Nič mitmekordne internatsionaal ning üks vanemaid võitlejaid selles kaalus, ja R. Voigt (Daani) — Rooma võistluste kolmas võitja. Teised osavõtjad on vähem tuntud ja mitmed on esmakordselt Euroopa esivõistlustel. Eestil on selles kaalus välja panna E. Sikk, kes momendil on meie parim. Kui võrrelda Sikku lätlase J. Beinarovičiga, kes Kopenhaagenis kahe saadud kaotusega välja langes, poleks Sikul esinemise puhul siiski kohal tulemisega väljavaateid olnud. Üks parimaid selle kaalu võistlejaid ja 1933. a. Euroopa meister ungarlane O. Zombory ei pääsenud keharaskusega kärbeskaalu ja esines seekord sules. H. Tuveßon sammus kindlalt meistritiitlile, kuigi võitis oma vastaseid paremusega. Temale kaotasid daanlane Voigt, sakslane Möchel ja čehh Nič. Nič on hea tehnikamees, kuid, nagu kõik Kesk-Euroopa mehed, ei kannata tempot lõpuni ja vastupidavusest tuleb puudu. Esimesed 5—10 min. maadleb vahvalt. Nič võitis paremusega soomlase Hjelti ja prantslase Bayle'i, seljatas Beinaroviči ning kaotas omakorda tööga H. Tuveßonile. Soomlane Hjelt jäi kolmandaks, võitis daanlase Voigti 8.40, lätlase Beinaroviči 5.35, prantslase Bayle'i paremusega. Kaotas punktide vahekorraga 1:2 sakslasele Möchelile ja čehhile Ničile. Viimane kaotus paistis isegi kahtlasena ja vastupidine otsus poleks olnud ülekohtune. Hjelt'il on eeldused kujuneda selle kaalu parimaks. Jõud ja tehnika on laitmatud, puuduvad vaid võistluskojemused ja taktika. Teised võistlused: Voigt, Daani — Lörincz, Ungari, 3—0, Möchel, Saksa — Svietoslavski, Poola, 9.55. Möchel-Lörincz 2—1.

Sulgkaal.

1. S. Hering, Saksa — 3 p., Euroopa meister.

2. H. Pihlajamäki, Soome — 5 p.

3. A. Meier, Daani — 5 p.

Varematel aastatel on sulgkaalu maailma- ja Euroopa meistri tiitli võitnud peamiselt eestlased ja soomlased: V. Väli — 1926. a. Riias, 1927. a. Budapestis ja 1928. a. Amsterdamis. K. Pihlamäki — 1930. a. Stokholmis, 1931. a. Prahast, 1933. a. Helsingis ja 1934. a. Roomas. Ka käesoleva aasta esivõistluste sulgkaalu parimaks tuleb lugeda soomlast Herman Pihlajamäge, kuigi tema jäi teiseks sakslase Heringi järele. Olles pika ja sihvaika kehaehitusega, on H. Pihlajamäki hea tehnikamees ja lööb igast seisakust, peaaegselt üle rinna. Koskelaga soome parimad E. esivõistlustel.

Sakslane Hering tuli meisriks võitnult prantslase François' 1.30, norralase Martinseni 0.25 ja soomlase Pihlajamäe 5.04. Tegelikult heitis Pihlajamäki ennast ise: olles sakslasest jõupoolest üle, püüdis soomlane vägisi ja kiirelt vastast ülerinna heitega seljendada, sellejuures vastast lohakalt sidudes heitis ennast silda. Sakslane ei jätnud juhust kasutamata ja surus soomlase selili. Ettevaatlikuma ja kannatlikuma maadluse juures poleks kahtlust olnud Pihlajamäe voi-

du sakslase üle. Paremusena võitis Hering rootslase Perssoni ja kohtunike otsusega 2—1 tunnustati kaotanuks daanlasele Meierile. Viimane oli väär otsus! Pihlajamäki seljatas norralase Martinseni ja tschehi Spatenka, sai paremuse rootslaselt Perssonilt ja daanlaselt Meierilt. Võistlus Meieriga oli kahes osas. Rootsi kohtunik andis Pihlajamäele kolm märkust määrustevastaste võtete teostamise eest ja kõrvaldas soomlase. Esindajad protestisid selle otsuse vastu ja hiljem jätkati võistlust, kus soomlane võitis 3—0. Kolmas võitja Meier esines hästi, sai paremuse võidu ungarlase Zombory ja sakslase Heringi üle, kuigi viimaselt kohtunike otsusega 2—1, seljatas inglase Morelli 4.40, lätlase Kundzinski 4.50. Kaotas tööga soomlasele Pihlajamäele. Sulgkaalus esines 11 võistlejat; nimetamisväärt on veel rootslane Persson, kes alguses noppis seljavõite, kuid lõpuks kaotas Heringile ja Pihlajamäele. Teised võistlejad langesid kaotustega välja. Muud võistlused selles kaalus: Persson, Rootsi — Zombory, Ungari 2—1, Martinsen, Norra — Dworak, Poola 3—0, Persson — Kundzinski 5.20, Martinsen — François 5.30, Spatenka — Dworak 19.30.

Kergekaal.

1. L. Koskela, Soome — 2 p. Euroopa meister.

2. A. Kurland, Daani, — 3 p.

3. V. Ehrl, Saksa — 7 p.

RIIGILIPPE

õigetes mõõtudes, parimast värvikindlast villasest lipuriidest

välisriikide lippe, iga-suguseid lippe seltsidele, laevalippe, rahvusvahelisi signaallippe, vimpleid jne.

valmistab

LIPUTÖÖSTUS

„EESTILIPP“

OMANIK VIGGO JØRGENSEN

Tallinn, Vene tän. 11—3;

kõnetraat 448—42.

L. Koskela on soomlaste uus täht ja E. Pütsepa poolt leiutatud mees. Olles noorema generatsiooni maadlejaid, läheb tema lahtine ja võtteterikas võistlusviis vanemate soome maadlejate omast lahku. Püüab vastast aina seljatada, asetades ennast sealjuures tihti peale hädadohtlikku seisukorda. Seljatas vastased: austerlase Grassli, 2.07, rootslase Olovssoni 15.35, inglase Whitfieldi 1.30, sakslase Ehrli 12.55, kaotas Kurlandile pahemusega kohtunike otsusel 1—2. Ei ole liialdatud, kui nimetada neid Kurlandiga teistest klass paremateks meesteks oma kaalus. Kurland, kui põline teise koha võitja Euroopa esivõistlustel kergekaalus, esines, nagu alati, hästi. Võitis meeldiva võistlusviisiga lätlase Attarsi, norralase Raabi, soomlase Koskela 2—1, ungarlase Kalmani 3—0, sakslase Ehrli 3—0 ja teenis kodulinna pealtvaatajateilt kestvaid ovatsioone. Muud selle kaalu matšid: Olovsson-Grassl 3—0, Ehrl-Attars 2.45, Neuff, Poola — Raab, Norra 19.45, Attars-Neuff 9.10, Olovsson-Whitfield 4.07, Ehrl-Kalman 3—0. Kergekaal on Euroopa esivõistlustel olnud seni üks konkurentsirikkamaid ja põnevamaid. See-kord teda selleks nimetada ei saa. Sakslast Sperlingi asendas noor maadleja Ehrl ja rootslast Karlssoni Olovsson. Viimased kui ka ülejäänud osavõtjad selles

Sakslane F. SCHÄFER, kes ebaõnne tõttu jäi ilma euroopameistri-tiitlist ja platseerus teisena kerge-keskkaalus.

kaalus polnud kuigi silmapaistvad. V. Väljal, kuigi puuduliku ettevalmistusega, oleks olnud auhinmale pääsemiseks väljavaateid. Ka Toots oleks väärikalt esinenud, igatahes mitte halvemini kui kolmanda koha mees sakslane Ehrl.

Kergekeskkaal.

1. R. Svedberg, Rootsi — 3 p. Euroopa meister.

2. F. Schäfer, Saksa — 3 p.

3. A. Mäki, Soome — 4 p.

Selles kaalus konkureerisid võrdsete väljavaadete-ga meistritiitlile rootslane Svedberg, sakslane Schäfer ja soomlane Mäki. Meistrikoha otsustasid viimased matšid. Võitis rootslane Svedberg. Teised selle kaalu osavõtjad on vähekogenud maadlejad ja seepärast peaks meil maadlejatel selles kaalus Berliini mängudel auhinmale pääsemiseks teatud väljavaated olema. Korraliku ettevalmistuse juures loodame palju A. Kukest. Suudab Mägi ennast kergekeskkaalu võtta, on tema samuti kohane mees.

Rootslane Svedberg, kes Glansi asendas, on noor maadleja, vähe võistelnud, kuid meeldiva esinemisega. Tema võitis daanlase Jenseni 4.45, tšehhi Zvonari 8.00, poolaka Szajevski 13.20, sakslase Schäferi 3—0. Kaotas kohtunike otsusega 1—2 soomlasele Mäele. Teise auhinna mees Schäfer võitis Mäe 2.50, austerlase Hametneri 1.25, tšehhi Zvonari 12.50 ja kaotas Svedbergile 3—0. Soomlane Mäki võitis Szajevski 10.45, Hametneri 10.00, Svedbergi 2—1 ja kaotas Schäferile 2.50. Seega võitis Svedberg Schäferi, Schäfer-Mäki ja Mäki-Svedbergi. Surnud ring. Meistri koha võtustas meeste kaotuse punktide vahekor-d.

Keskkaal.

1. I. Johansson, Rootsi — 0 p., Euroopa meister.

2. J. Paar, Saksa — 4 p.

3. B. Bouazzat, Prantsuse — 5 p.

„Maadluskuninga“ nimetust on kannud seni O. Friman ja V. Kolkkinen, kes oma vastased võistlustel armetult seljatasid. Seda nime võib õigusega anda ka rootslasele Ivar Johanssonile. Tema oli Euroopa esivõistlustel ainuke maadleja, kes võistlused lõpetas 0 miinuspunktiga ja seljatas: V. Mäe 9.55, J. Paari 7.10, A. Piikkusaari 10.55 ja B. Bouazzat' 1.40. Johanssonil on kogemusi, tehnikat ja jõudu. Iga tema võistlus on läbimõeldud, võtted järjekindlad ja ei tee ühtki üleliigset, tarbetult liigutust. Satub vastane alla parteri, siis pole temal sealt väljapääsu. Hammerlock on sedavõrd kindel ja sellega ta seljatab. Soomlaste lootus Piikkusaari ei täitnud temale pandud lootusi. Kaotas seljaga Johanssonile 10.55 ja sakslasele Paarile 9.15. Soomlased olid tagantjärgi targad ja kahetsesid, et Piikkusaari asemel ei esinenud Vecksten. Sakslane Paar tuli teiseks, võites Piikkusaari 9.15 ja lätlase Kalninši 3—0. Kaotas Ivar Johanssonile 7.10. Eesti esindajale selles kaalus — Mägi — noore maadlejana esines üle ootuste vahvalt. Ta on tegelikult keskkaalu jaoks liiga kerge. Võistles I. Johanssoniga julgelt ja lahtiselt ja kaotas 9.50. Teise kaotuse sai Mägi ungarlaselt Rihetzky'lt 0—3. Kuigi võistlus oli tasavägine, tundus ungarlase väike paremus 2×3 partnermaadluses. 10-minutiline algmaadlus oli tasavägine, samuti 4-min. lõpp. Poolaka Galuszka seljatas Mägi 8.25 puusaheitest. Teised matšid keskkaalus: Rihetzky, Ungari — Eriksen, Daani 3—0, Bouazzat, Prantsuse — Eriksen 3—0.

Poolraskekaal.

1. J. Cadier, Rootsi — 1 p., Euroopa meister.

2. V. Böhmer, Saksa — 4 p.

3. A. Neo, Eesti — 5 p.

Poolraskekaalus esindas Eestit A. Neo, kellele algu-

Voldemar Treinberg

Ekraaveliit.

sest peale pandi võidulootusi. Tema on poolraskekaalu jaoks kerge ja peaks keskekaalus esinema. Töötas tublisti, kuigi veidi närviliselt, tulles kolmandaks rootslase Cadier' ja sakslase Böhmeri järel. Neo ei sattunud kokku sakslase Böhmeriga ja väga võimalik, et Neo oleks võitnud viimase ja teiseks tulnud. Nimelt jäi Böhmer ühes voorus paarituks, kuna Neo sai selle vooruga 5 pahemuspunkti täis (üks kaotus, 2 par. võitu), millega automaatselt jäi kolmandaks ja Böhmer 4 punktiga teiseks. Määrused ei näe kahjuks ette auhinnasaajate omavahelist läbimaadlemist. Rootslane Cadier kuulub tegelikult keskekaalu. Kuna rootslastel puudub poolraskekaalus esindaja, võistleb Cadier seal. Tema seljatas poolaka Kryszmalski 5.05, ungarlase Viragi 5.18, A. Neo 2.15, ning võitis paremusega soomlase O. Pellise. Soomlase O. Pellise käsi käis halvasti. Tema kuulus nende soomlaste hulka, kes lahkus Euroopa esivõistlustelt seljakaotusega, ja nimelt rekordilise ajaga: kaotas sakslasele Böhmerile 0.45 sek. Teise kaotuse sai soomlane Cadier'lt ja langes võistlustest välja. Pellinen võitis lätlase Bietagsi 3—0. O. Pellise aeg on läbi. Soomlased teeksid hästi, kui asendaksid teda noorema jõuga. Tuleviku väljavaated puuduvad temal nii-kui-nii. Samuti annab end vanadus tema juures tunda.

Euroopa 1. a. meister Bietags sai kaotuse Neolt 0—3, Pelliselt 0—3, võitis sakslase Böhmeri loobumisvõiduga — 2.00. Lätlane heitis sakslase nupust silda ja hoidis vastast sedavõrd kõvasti kinni, et sakslane sillast välja keerates, vigastas kõrisõlme ja loobus matši jätkamisest. Sakslased protestisid lätlase määrustevastasele võtele, kuid protest lükati tagasi. Teise võidu sai Bietags tšehhi Prokopi üle 14.06. Teised selle kaalu võistlused: Neo-Virag 3—0. Ungarlane oli meie Luiga taoline jõujuurikas, kes seisis kindlalt jalul, pidas vastu, kuid maadlusoskust omas vähe. Neo pidi leppima töövõiduga. Böhmer-Paikin, Daani, 15.30, Paikin-Prokop 10.15. Böhmer-Kryszmalski 3.40, Neo-Paikin — 15.30.

Raskekaal.

1. K. Hornfišer, Saksa — 1 p., Euroopa meister.

2. H. Nyström, Soome — 3 p.

3. A. Zvejnieks, Läti — 6 p.

Sakslane Hornfišer, kes järjesti võitnud Euroopa meistri tiitli Helsingis 1933. a. ja Roomas 1934. a., tuli ka seekord ülekaalukalt võitjaks. Temale vastast pole niipea näha, võttes arvesse momendi raskekaalu maadlejaid. Sakslane seljatas Nyströmi 1.40 ja Zvejnieksi 1.20, võitis tööga rootslase Nymani 3—0. Daanlane Larsen sai kaotused Nymanilt ja Zvejnieksilt ja langes esimesena välja edaspidistest võistlustest. Sama osaliseks sai rootslane Nyman. Nyström tuli teiseks, võites paremusega rootslase Nymani ja lätlase Zvejnieksi. Zvejnieksi kohale tulek oli tingitud tema õnnelikust loosi numbrist. Ühes voorus jäi ta paarituks ja pääsis seega kaotuse punktist. Rootslasel sai kaotuspunktide arv varemalt täis ja ta langes välja, võimaldades lätlasele kuue pahemuspunktiga kolmandat kohta omandada. Raskekaal oli üks nõrgemaid E. esivõistlustel, nii osavõtjate arvu kui ka võimete poolest. Trossmanil ja Karklinil tuleb tõsiselt Berliini mängudele mõelda ja end ette valmistada. Raskekaalus võidame teise või kolmanda koha. Teisiti see ei või olla.

Võistlus parima rahvuse nimele ja rahvusvahelise maadlusliidu aupresidendi A. Brüll'i rändauhinnale kujunes rootslaste ja sakslaste vaheliseks heitlemiseks. Võitis Saksa 13 punktiga, jättes Rootsi teisele kohale 12 punktiga. (1934. a. Rootsi 12 p., Soome — 8 p., Saksa 5 p., 1933. a. Soome — 14 p., Rootsi — 13 p., Saksa — 7 p.) Nii siis sakslased spurtisid tänavu kolmandalt kohalt esimesele kohale. Soome pidi leppima 9 punktiga. Järgnevad Daani — 3 p., Tšehhoslovakkia — 2 p., Eesti, Läti, Prantsuse — à 1 p.

Joh. VILLEMSON.

EESTI OLÜMPIASÕITJAD ANTVERPENIS. Vasakul Antverpeni turul ja paremal äkiriku treppidel.

VEEPALLI TREENING

Veespordi aladest on meil seni kõige vähem tähelepanu pühendatud veepallile, mis aga sugugi ei ole õigustatud, kui vaatleme selle ala tähtsust mujal maailmas. Kuna meil veepalli harrastamine leiab järjest laiemat poolehoidu, siis, arvestades spordikirjanduse ja õpetajate nappusega, avab selle kauni ala tutvustamiseks ja propageerimiseks oma veerud Eesti Spordileht.

Alljärgnevas kirjutuses püüan, kuigi väga kokkukurutult, anda ülevaadet veepalli-mängust, mängijaist ja, mis kõige tähtsam, treeningust. Kirjutuse aluseks on võetud Saksa spordikirjandus, kuna sakslased on Euroopa parimaid ujuid ja väga tõsised vastased Ungarile, kes teatavasti on veepalli olümpiavõitja. Asjast huvitatuile pean soovitama lähemaks tutvumiseks: — Eesti Veespordi Liidu veepalli määrustik 1934. a. ja Dr. Moritz Nuszbaum'i „Lehrbuch des Wasserballspiels“. Viimasena tähendatud autor oli Saksa olümpiatreeneriks ajal, millal sakslased tulid veepallis olümpiavõitjaks.

Mängust ja mängijaist.

Veepallimeeskond koosneb 7 mehest: — ühest värvavahtist, kolmest kaitsjast (üks neist sidemees) ja kolmest ajajast. Mängu sihiks on, mõistagi, saavutada võimalikult palju väravaid oma meeskonna kasuks. Mäng algab märguandega kohtunikult, kes heidab palli mänguvälja keskele. Meeskonnad, kes kuni mängu alguseni asusid värvajoonel, ujuvad niidid vastase värava suunas eesmärgiga esimesena palli saavutada. Siin ilmneb üksikute meeste ülesanne: värvavaht peab püüdma peale värvavavise oma mängijaile otstarbekalt palli sööta; kaitsjad, asudes vasakul ja paremal pool väravat, katavad vastase edurivi; sidemees peab sidet kaitsja ja edurivi vahel, püüdes ajajaile nii sööta, et viimased otsekohe võiksid sooritada värvavaviseid. Viimase ülesanne on üks raskemaid: ta katab vaenlase tsentrit. Ajajad hoiavad end alati vastaspoole värava läheduses ja püüavad saavutada võimalikult palju väravaid.

See oleks üldjoontes. Mängukäik ja -taktika nõuab aga mängijailt palju enam. Sageli kujuneb nii, et osad on täiesti vahetatud, seepärast üksteise mõistmine ja tundmine osutub siin eriti suureks vooluseks. Kogu meeskonna ettevalmistus olgu rajatud nii, et kõik mängijad, ka värvavaht, omaksid suure kiiruse, olgu see siis palliga või ilma. Iga mängija peab olema suuteline palli nii käsitama, et ta suudaks igas olukorras võrdset mõlema käega palli püüda ja seda nii edasi mängida, et pall ei kukuks vette. Ideaalne veepallimäng oleks, kui pall üldse ei puutuks vett.

Olgugi et kõik mängijad on kiirujumises ja tehnikas võrdsed, osutub vajaliseks üksikute meeste paigutamisel pidada silmas järgmisi nõudeid. Värvavaht: — ei ole õige, kui arvatakse, et sobiv tüüp oleks suur mees pikkade kätega. On üldiselt tuntud, et pikad inimesed on pikaldaste liigutustega, ja selline ei tohi olla värvavaht. Ta peab reageerima iga sekundi mürdosale, iga situatsiooni silmapilkselt taipama, omama kindla silma ja valitsema hästi oma keha üle. Üldiselt eelistatakse rinnuliujujaid, sest nende jalgade liigutused võimaldavad veest häid väljahüppeid teha. Ujumise

kiirusele asetatakse suuri nõudeid. Viske täpsus ja oma kaasmängijate — eriti sidemehe ja kaitsjate — omaduste tundmine on eriti tähtis, et osata neile õigeaegselt sööta.

Kaitsja

peab olema kiire stardi ja hea driblinguga, et vastasest palliga läbi ujuda. Ta peab olema suuteline vastase käest palli nii ära võtma, et ei rikuks mängu reegleid. Ka nemad peavad hästi tundma oma kaasmängijateomadusi ja söötma neile vastavalt. Kõige olulisem on muidugi vastase edurivi katmine.

Sidemees.

Üldiselt pannakse selleks meeskonna parim mängija. Peale vastase katmise lasub tal kohustus palli edurivile nii saata, et see kujuneks mängukäigule tagajärjekaks. Ta peab taipama iga olukorda, ja, olles tavaliselt mänguvälja keskel, peab mängu kohta andma juhiseid.

Ajaja

kõige iseloomustavamaks omaduseks on suur liikuvus, ujumiskiirus ja oskus igast olukorrast, igast asendist värvavale sooritada kindlaid heiteid. Nad peavad õppima iga neile visatud palli silmapilkselt edasi toimetama, kasutades sealjuures võrdset nii vasemat kui paremat kätt, pead ja jalgu. Kiirete pööretega ja stardiga peab end vabaks mängima vastaspoole kaitsjaist, et siis heita söödetud pall väravasse.

Treening.

Nagu nägime, osutusid veepallimängija hädavajaliseks omaduseks ujumiskiirus ja viimistletud pallikäsitus. Neid saavutada on üks treeningu raskemaid ülesandeid. Eeltingimuseks igale, kes tahab mängida veepalli, on absoluutne crawlitiili oskus, siia juure kuuluvad veel sagedased sprintsid, ilma stardita ja äratõuke võimaluseta, pikad maad vastupidavuse saavutamiseks ja igasugused pöörded vees, muidugi ilma seinaga abita. Pea tuleb ujumisel hoida ikka püsti, kuna siis on selge ülevaade mängu seisukorrast. Märkusena olgu öeldud, et mida rohkem palle treeninguil kasutatakse, seda paremaid resultate saavutatakse.

Viske püüdmise eelharjutused (kuival).

Pall lamab ette väljasirutatud parema käe peopesal. Samal ajal, millal pööratakse väljapoole alumine käeosa, tõstetakse veidi ülemist. Sealjuures käsi kõverdub küünarnukist ja viiakse taha. Sõrmed on laiul ja kergelt kõverdatud. Vise sooritatakse pühkiva liigutusega, sihtides partneri ülestõstetud paremale käele. Palli peab püüdma samas asendis, millest visati, küünarnukist kõverdatud käe peopesa peab näitama püütava palli lennusuunda, käelihased seejuures on lõvendatud, sõrmed kergelt kõverdatud ja n-ö. harali. Niipea kui pall on kätt kergelt puutunud, tõmmatakse käsi tagasi, vältides sellega palli ärapäorkamist. Alul hanjutatagu kaares pallide viskeid, minnes üle kordkorralt teravamale viskele. Rühmas harjutades moodustatagu ring, kus meeste vahe vähemalt 2 m. Pall antakse kiiresti edasi käest kätte. Nii see kui ka järg-

nevad viske- ja püüdeharjutused sooritatagu kord vabama, kord parema käega. Varemalt eelistati eestkääviset, pall suruti peopesa ja käerandme vahele, nüüd sirutatakse käsi välja ja viiakse taha ja kettaheitel sirunase liigutusega tuuakse ette. Umbes öla kõrgusel lastakse pall lendu ja see lendab suure hooga ettepoole. Sel heiteviisil aga on palju puudusi (aeglus, takistuse võimalus, ebatäpsus) ja seepärast on see siis kõrvale heidetud. Tänapäeval nõutakse, et 1) vise tuleks kiiresti ja ootamatult, 2) vastasele antakse võimalikult vähe võimalusi viset takistada, 3) viskega saavutatakse maksimaalne täpsus. Seepärast on lõõnud läbi peavise ja vise selili asendist. Eelpool kirjeldatud harjutused ongi peaviske harjutused. Selili asendis viske treenimiseks asetatakse partneriga vastamisi umbes 4 m kaugusele. Üks pooltest hoiab palli paremas käes, laseb end siis selili lamangusse, seejuures tõmmates kätt taha küljele, ja viskab palli vastasolijale, kes samuti lamab seliti. Alul visatakse kergelt, hiljem aga teravaid palle. Kaugeviskel tuleb samuti pidada silmas täpsust, distantis olgu vähemalt 10 mtr. Harjutused sooritatagu seistes, istudes, ja selili lamades. Eri-line, eriti poiste juures läbi lõõnud, on veepallimäng kuival. Selleks on vastavate mõõtudega maapind kõige kohasem mängurväli. Moodustatagu kaks meeskonda, kes mängivad põlvitades, istudes või roomates. Viske viiside ja mängu üle valvab kohtunik.

Harjutused vees.

Kui juba küllaldase kindlusega käsitatakse palli, võivad järgneva harjutused vees, alul madalamas, siis sügavamal. See on kõige raskem osa kogu treeningust. Treener peab ise kõik praktiliselt ette näitama, õpilastelt sooritatud harjutusi kontrollima ja iga viiga parandama. Alatakse harjutustega, mis on analoogilised kuival sooritatule. Ollakse püsti asendis, jalgadega sõtkumis- või kääriliigutusi tehes, võttes abiks ka vabama käe. Nüüd tõstetakse parem käsi veest välja ja püütakse lähedal olevat palli alt haarata ja teda üles tõsta. Edaspidine viske- ja püüdmistehnika on sarnane eelpoolkirjeldatud kuival sooritatud harjutustega. Need harjutused selgeks õpitud, võime minna üle palli püüdmisele ja viskamisele ujumisasendis. See valmistab palju raskusi algajale. Et näiteks paremat kätt ujumise asendis veest välja tuua, selleks sooritatakse jalgadega crawl'i liigutusi, tehes samal ajal vasaku käega tõmbeid vees. Seega saavutatakse, et parem õlg tõuseb veest välja (eriti siis, kui kallutada keha veidi vasakule küljele). Nii on saavutatud paremale käele tegevusvabadus. Künarnukist kõverdatud käsi saab taha pea kohale tõmmata ja nüüd sooritatakse tugev vise, võimalikult vähe võttes abiks öla jõudu, — see ongi peaheide.

Püütagn lõvendatud käega. Osates juba visata ja nüüda võib siirduda mängu kõige olulisemale osale — palliga ujumisele. See nõuab suurendatud jalgade tööd, lühemat ja künarnukist kõverdatud-tõstetud käte tõmmet. Pall, mis asub käte vahel, juhitakse edasi reaga, mis veest väljas. Palliga ujumist alatagu aeglaselt, hiljem kordkorralt kiirust lisades. Selle edukaks äraõppimiseks on soovitada järgmisi harjutusi: ujutakse palliga nikem distantis, kord aeglaselt, kord kiiresti, pööratakse tähelepanu käe tõmbele, peaseisakule ja jalgade tööle, siis ujutakse suuri kaare ja ringe, järgnevad palliga järsud pöörded, ilma pöördeseina abita. lõppeks ühiselt suure kiiruse saavutamiseks sooritatakse teateujumisi, startides äratõuketa.

Järgnevalt alustatakse treeningut kogu meeskonnaga. Moodustatakse ring, jättes vahemaa üksikute meeste vahele 2 kuni 3 m. Sooritatakse viskeid mehele mehele: ikka üht meest vahele jättes jne. Arusaadav, et tuleb harjutada nii parema kui vasaku käega. Teine moodus on, et ujutakse aeglaselt ringis ümber, palle söötes ikka järgmisele mehele ette, kes veidike palliga ujudes selle edasi viskab. Sama harjutust tehakse ka tagant käe viskega, millest jutt hiljem. Individu-

aalharjutusena oleks nimetada veel üht: ujutakse palliga kiiresti ilma äratõuke võimaluseta värava suunas, siis ujumise pealt sooritatakse vise. Rõhku tuleb panna viske täpsusele ja viske teravusele. Enne vaadata ja siis visata. Selili-viske harjutuseks võetagu kahte viirgu, olles ise sealjuures selili asendis. Käsi, mis hoiab palli, on kõverdatud künarnukist, viske sooritamisel tõmmatakse käsi taha ja visatakse nii, nagu see toimub peaviskel.

Mitte vähem tähtsad on ka söõdud küljelt. Mängija asetab käe (sõrmed) harali palli peale, seejuures vajutades pisut palli. Kui nüüd mängija palli järsku vabastab, siis pall, vee vastusurve mõjul hüppab üles elastselt. Mängija, kasutades seda, püüab palli, pöörates sealjuures oma kätt paremale või vasemale, ja viskab siis soovitud suunas. Algajale valmistab selle viske õppimine palju raskusi. Olgu veid tähendatud, et sel viskel on palju variatsioone. Nii soovitatakse seda veel eestviskena, näiteks: — vasakule langenud palli haaratakse parema käega, pööratakse siis enese poole ja tehakse heide künarnukist kõverdatud käega ettepoole.

Võistlejale on eriti tähtis harjutada väravaviskeid ja kaitset. Selleks asetatakse meeskonnad väravast 7—8 m kaugusele. Mehed ei viska mitte otse väravale, vaid söõdavad teineteisele. Värava sooritab see, kes palli kinni püüdnud. Siin tuleb kasutada nii paremat kui vasakat kätt. Järgnevalt võetakse kaugus väravast kuni 25 m. Nüüd ujutakse palliga kiirtempo värava suunas, kuni treeneri sellekohase märguande peale sooritatakse heide väravale, ilma et seejuures vähendataks tempot. Oluliste harjutustena oleks veel nimetada väravaviset paari kaupa, väravale lähenedes ja söõtes, ja lõppeks mees-mehe vastu mängu, näiteks 3 kaitstjat ja 3 ajajat.

Peale eelpool nimetatud visketüüpide on veel rida erilisi viskeid, millest siin käsitan ainult tähtsamaid.

Tagantkäevise — ujuja ees lamav pall haaratakse pealtpool ja tõstetakse käele nii, nagu see oli kirjeldatud küljesöõtude sooritamisel, ja selle asemel, et palli ette või küljele söõta, heidetakse see taha. Seda viset kasutatakse tagasimängimisel ja väravaviskel, kuna sellega saavutatakse teatav ootamatus. See vise seetõttu, et mängija ise sihti ei näe, on ebatäpne ja ei oma küllaldast tugevust. Vajaline siis, kui puudub teine võimalus. Juhul, kui vastasmeeskonna mängija heite sooritamiseks ei anna küllaldast võimalust, kergitatakse pall käeseljaga või peopesaga (sõrmed koos) veepinnalt õhku, heites seda soovitud suunas. Neid heiteid praktiseeritakse värava saavutamiseks. Eriti mõjuvaiks osutuvad söõdud õhust, mis juhitakse kas otse või, veel parem, vasakusse või paremasse nurka. Rootsi kruviks nimetatakse heidet, kus palli haaramine toimub analoogiliselt tagantkäe-viskele. Niipea kui pall käes, heidetakse see kaarega kiiresti pühkiva käelliigutusega ette, vasemale või paremale värava nurka. Kahekordne vise on selline, kus pall tõstetakse veest koos käeseljaga või peopesaga kõrgele õhku ja lüüakse sama või teise käega väravasse. Rusikaga lüüa ei ole lubatud. Järgmine võimalus väravahti üllatada on: surutakse, või lüüakse kergelt pallile, mille tagajärjel pall põrkab veest välja. Nüüd juhitatakse pall kätega tagant kergelt pöõret andes väravasse.

Võistlusvõimelise meeskonna kasvatamisel omavad treeningmängud suure tähtsuse. Oluline on, et selline mäng sooritatakse kõigi reeglite kohaselt. Iga väiksemgi väärtus peab leidma märkimist, et mängijad muutuksid tähelepanelikuks määruste suhtes. Ühtlasi tuleb seletada mängijale milles üks või teine väärtus seisib. Tuleb valvata, et mäng ei muutuks tooreks, kuna selle tõttu tehniline küllg dahaplaanihile nihutatakse ja esile tulevad sellised väärtused, nagu stardid vastaspoole keha küljest, vee all kinnihoidmised, ujumise takistamised ja „uputamised“. Meil olemas olevad veepalli-kohtunikud peaksid mängu vaos hoidmiseks eriti silmas pidama seda asjaolu

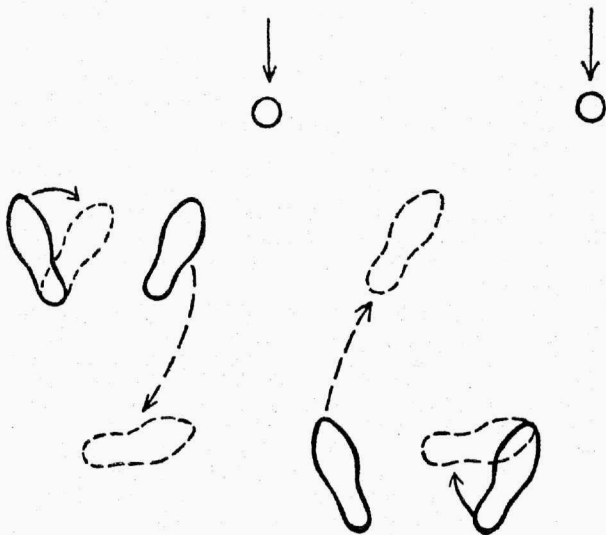
Kehahoid ja jalgade töö

B. LEPIK

Tennismängus on väga olulise tähtsusega jalgade töö, kuna kindla löögi tähtsaimaks eelduseks on mängija keha ja jalgade õige seis startimisel palli järele.

Iga kogenud vastase taktika sihhib sellele, et viia teine võimalikult halvemale positsioonile.

Üheks esimeseks nõudeks halba positsiooni sattumise vältimiseks on, et mängija erilist rõhku paneks oma jalgade tööle. Vaadeldge häid mängijaid ja teie näete, et nad oma jalad ikka püüavad asetada nii, et ühendusjoon kinga ninal oodatud palli lennu- ja põik- hüppejoonega jookseks paralleelselt. Sarnane seisak annab mängija käsivarrele avaraima liikumisvõimaluse ja kindlustab samal ajal maksimaalse loodusliku mängu- ruumi. Reket tõmmatakse löögivalmina tagasi ja viiakse löögil kergelt ette. Löögiks kasutatakse keha jõudu,

Joon. 1

Joon. 2

mille ta saab ettekummardumisest. Kogemused on näidanud, et säärane põhiasend osutub praktilisemaks juhul, kui mängijal on vajaline startida ette- või tahapoole. Jalad asetatagu sääraselt, et vahemik ei ületaks üht normaalset sammu, keha omab sarnase seisu juures soodsama tasakaalu. Kui jalad üksteisest asetatakse liig kaugele, kannatab selle all startimise kiirus. Kui nad aga on üksteisele liig lähedal, siis väheneb löögijõud. Niisama tähtis või veelgi tähtsam jalgade vahemaa suurus kinnipidamisest on see, et nad ei tohi asuda liiga n. n. maa küljes. Teiste sõnadega: mängija peab end võimalikult hoidma varbail, olgu see seisul või liikumisel. Sarnane varvastel seis võimaldab: 1) seistes — sooritada kiirstart ja 2) liikumisel — hoida liikumise elastsust ja vältida väsimust. Põlved peavad mängul olema kõverdatud. On ju selge, et kangete põlvedega ei saa üldse startida.

Eripeatüki jalgade töös omistame liikumise suuna muutmisele mängu vältel. Soovitakse pöörata paremale, siis alustatagu liikumist vasaku jalaga, ja teisel puhul just vastuoksa. Võib aga sageli juhtuda, et enne diagonaalset starti mängija mõlemad jalad asuvad ühel joonel suunale. Sarnane jalgade asend, mis muidugi on sõltuv mängija harjunud stardist, kujutab endast klassilist tennise ooteseisu. See põhiseis iseendast ei võimalda sooritada ühtki head lööki, kuid ta võimaldab hea ülemineku nii ees- kui ka tagakäe löökide sooritamisele. Kui pall on suunatud eeskäele ja on oodata pika lennujoonega palli, siis pööratagu end kergelt vasakul kan- nal ja asetatagu parem tahapoole (vaata joonis 1).

Kui tuleb lühike pall, siis toimitagu ümberpöördukt: pööratagu end paremal varbal ja asetatagu vasak ette vastu palli lendu (vaata joonis 2).

Nagu näha, on need liigutused lihtsad ja kergelt sooritavad. Siinjuures peab veel kord tagasi tulema põlve kõverdamisele. Siin põlve kõverdus ei osutugi, nagu nimetasin eelpool, kiiruse andjaks startimisel, vaid see põlve kõverdus annab kõvema löögi kui keha tasa- kaal viiakse ühelt jalalt teisele. Eeskäelöögil toimub see tasakaalu ülekannet paremalt vasakule ja tagakäelöögil vasakult paremale.

Võttes löögiks asendi tuleb mängijal valvata, et ta ei satuks oma asukohaga lennujoone sisse. Nagu mainisin eelpool, peavad kinganinad seejuures olema paralleelsed palli lennujoonele, kuna asend võetagu sisse pallist soodsas kauguses. Juhul, kui palli lennujoon on madal, kõverdatagu põlved sügavalt, nii et löök sooritatakse peaaegu horisontaalselt, ilma et tekiks tarvi- dus kääntata rannet. Oodates palli vajatakse mängu- ruumi igas suunas. Kui asutakse pallile liig lähedale, surutakse küünarnukk löögil liig keha külge. Tulemu- seks on palli nõrk hoog ja lühike lend. Järeldus: mängu- ruumi peab jätkuma jalgadele, puusadele, õlgadele, küü- narnukile ja, kõige tähtsamana, käsivarrele.

Nüüd mõni sõna löögist. Seistes lüüakse harva, koguni väga harva. Harilikult toimub löök jooksul või liikumisel n. n. „löögis“. Viimasel juhul saavutatakse puusadest ja käsivarrest kiirus ehk hoog. Kahtlemata on löögi sooritamine jooksul löögisse raskem kui seisvast jalaasendist, kuid edu esimesest positsioonist on kindlasti suurem. Liikumisel palliga kohates ja silma- pilgul, millal reket ühineb palliga, peab üks jalg tingi- mata asuma maas ning keha sobivas tasakaalus. Toimi- des sarnaselt võite edukalt järgida reeglit — lüüa ainult jooksul!

Erilise tähtsuse omab sammu pealetung, etteval- mistusena võrkujooksuks. „Jooksul palli“ tuleb valida vastav kiirus selleks, et vältida pallile liig lähedale sat- tumist, mis võib osutada löögile saatuslikuks. Liiku-

mise kiirus „jooksul pallisse“ määratagu kindlaks täpselt.

On raudseid tenniseeadusi, et eeskäelöögil hoitagu parem jalg taga ja vasak ees ning tagakäelöögil vastuoksa. Jalgade teissuguse asendi puhul pole ülakehal ja käsivarrel küllaldaselt vaba liikumisvõimalust.

Löögi sooritamisel oleneb edukus palli asukohast löögi momendil. Normaalseks tuleb pidada seda, et löök sooritatakse siis, kui pall asub mängija ees ning kõrguselt oma haripunktis, soovitamalt aga veelgi varem. Endastki mõista sõltub löögi edukus suurel määral palli ja mängija vahelisest distantsist: pall peab asuma mängijast õigel kaugusel, arvestades käsivarre normaalse sirutuse ulatust.

Edasi veel jala asendist. Nimetasin eespool, et jalinad peavad asuma paralleeljoonel palli juhtimisjoo-

nega. See ei tähenda veel, et mõlemad jalad peaksid asuma paralleelselt võrgule. Nagu näha juba joonistest, on jalgade asend teataval määral sõltuv ka põlvede kõverdumisest. Lööök on kõige parem sooritada nii, et keha- ja käeliigutused ning tasakaalu ülekannet harmoneeruvad. Eriti tähtis on see eeskäelöögil.

Sooritades tagakäelööki ja asudes ise täiesti võrgu lähedal sõltub löögi edukus keha asendist. Olete näoga võrgu poole, siis osutub hea tagakäelöögi sooritamine märksa raskemaks kui vastupidises asendis, s. t. kui teie asute seljaga võrgu poole, nii et teie jalakannad on suunatud vastasele.

Ümberasetumistel tuleb jalad hoida elastsetena. Ooteseisus, näiteks, ei tohi jalgade lihaseid hoida pingul. Vaadeldes meistermängijaid näete, et nad ooteseisus alatiselt hüplevad ühelt jalalt teisele.

Kuhu suunduda?

On ju tõsi, et iga poksirahvus saab arenda seda võimsamini, mida rohkem tal on kokkupuuteid välismaa heaklassiliste poksirahvustega. Kui vaadelda Eesti geograafilist asendit, siis näeme, et meie lähemateks naabriteks on põhjas Soome, idas Venemaa, lõunas Läti ja Leedu ning läänes Skandinaavia riigid. Neist Venega, kus poksitase võrdlemisi kõrgel, meil esialgu, kahjuks, veel puudub lähikäimine. Soome, kus tase meist kõrgeklassilise, on meiega lähikäimises tagasihoidlik. Kord aastas kohtame Soomega maavõistlusel ja paremal juhul vahetame veel üksikuid poksijaid üks või paar kord hooajal. Soomlaste sagedasem Eestisse toomine osutub aga raskeks nende suurte honorari-nõudmistest pärast. Viimast võib öelda ka skandinaavlaste kohta, kelle honorarid on veelgi suuremad. Sellepärast kui ka üldiselt väheste spordisidemetest tõttu pole meil skandinaavlastega kokkupuuteid olnud juba kümnekond aastaid.

Rohkem oleme läbi käinud lätlastega ja, alles viimasemal ajal, leedulastega. Kuid nim. lõunapoolsete riikide poksitase on meie omast klassi kuni rohkem madalamal. Seetõttu nende ergutav mõju meie poksiklassi tõusule on tunduvalt väiksem kui see oleks võimalik tiheda lähikäimise puhul näiteks Venemaa, Soome ja Rootsi suhtes. Kuid tahes-tahtmata peame oma peatähelepanu siiski suundima Lätti ja Leetu, kui üldise tahame pidada pidevamaid välismaiseid suhteid.

Praegu ei ole lätlased ja, veel rohkem, leedulased meie poksikassadele peagu üldse tõmbenumbriks. Kuid see ei eelda veel, et nad tulevikus seda ei võiksid olla. Ja selleks saame ise kaasa aidata. Eesti oma parema poksiklassiga saab mõjutada ka Läti ja Leedu klassi tõusu. See olgu meie sihiks. Kui lätlased ja leedulased on küündinud meie tasemeni, siis konkurents tu-

gevneb ning koos sellega võime loota ka oma taseme tõusu.

Edasi on küsimuseks, kuidas kaasa aidata Läti ja Leedu poksitaseme tõusule? Isiklikult pean kohasemaks, et meie ei paiskaksime Läti ja Leedu poksiringidesse alati oma parimaid fightereid. Nendele ei ole naabritel alati vastu seada võrdseid või tasavägiseid vastaseid, mille tõttu suured kaotused eestlastele ei mõju ergutavalt. Oma parimad garnituurid viime üksnes maavõistlustele ja Balti turniirile, kuid klubimatschidele ja teistele rahvusvahelistele võistlustele võime saata teisejärgulisi garnituure ja noori. Napid kaotused eestlastele või ka võidud annavad naabritele suuremat hoogu. Teisest küljest, väga tähtsana, on võistlused lätlaste ja leedulastega ka meie noortele suureks ergutuseks ja lähendavad neid vanemate poksijate tasemele.

Isiklikult olen Tallinna Poksiklubi tähele pannud seda ergutavat mõju, milleks on noorematele välissõitude võimaldamine. Kui alati neid pakkuda üksnes vanematele, s. o. tippklassi poksijatele, siis nooremad tõmbuvad treeningus tagasi. Kui aga neil on teada, et ka nemad võivad pääseda välismaale, on nad treeningu-lustilisemad ja harjutavad hoolsamini. TPK on tänanu mitmel korral saatnud Lätti või Leetu oma teisejärgulisi garnituure, kes seal võistelnud koguni edukalt. Hiljuti alles käis Leedus neli vast kõige nooremasse generatsiooni kuuluvat poksijat ja suutsid olla oma vastastega rohkem kui tasavägised.

Leedu- ja Läti-võistlustega arendame oma noori ja oma naabreid, vanemaid poksijaid aga maavõistlustega ja klubimatschidega tugevamate väliskülaste vastu.
P. Matsov.

Suurim ja valikurikkaim

PUUSÄRGIÄRI ja MATUSETALITUS

A. MELDORF

V. Tartu mnt 1. Tallinn Telef 463-33.

Odavaimalt ostate matmistarbeid ainult siit.

Kergejõustiku hooaja

stardipauk on kõlanud

Läinud aastal olid kergejõustiku-hooaja esimesteks maailmarekordseteks saavutusteks Jack Torrance'i kuulitõuge 16.30 (17.40 tuli hiljem) ja W. Marty kõrgushüpe 2.07. Tänavune hooaeg on alanud rohkemal määral maailmarekordidega. Nimetame kas või sakslase Willi Schröderi kettaheite saavutust 53.10, Bill Graberi teivashüpet 4.40, teise jänki Deaconi teivashüpet 4.39, G. Hardini aega 200 m tõkkejooksus 22,4 jne. Samasuguste suursaavutuste liiki kuulub ka Jesse Owens'i kaugushüpe-mark 7.96,6. Need suursaavutused lubavad eeldada, et olümpia-aasta-eelne hooaeg kujuneb, nagu tavaliselt varemategi puhkudel, hiilgesaavutuste hooajaks.

Neist ülalnimetatud markidest on kõige hinnatavam 53.10 kettaheites, mis Soome tabeli alusel tähendab 1147 punkti, mis omakorda vastab odaviskes 76.12-le, teivashüppes 4.50-le ja on parem ka teivashüppe maailmarekordist. Willi Schröder kerkis kettaheites esile 1. a. lõpul, millal ta esmakordselt ületas 50 m piiri. Tookord võeti seda saavutust kahtlasena ning ükski statistik ei asetanud tagajärge 1934. a. maailma parimate markide nimestikku. Kuid sakslased ise olid teadlikud mehe suurtes võimetes ja ennustasid juba tänavu jaanuaris Schröderist H. Anderssoni trooni pärijat (avaldasime selle arvamuse ka ühes k. a. E. Spordilehes). Nüüd on sakslaste ennustus täitunud. Üle 50 m on Schröder tänavu heitnud kaks korda.

Teivashüppes on tänavu jänkideelt oodata maailmarekordi krüvimist tunduvalt lähemale 5 meetrile. Deacon pärast 4.39 saavutamist lausus, et 15 jalga (4.57) peaks temalt olema püstitatav juba lähemal ajal. Jesse Owens on valmistanud USA-le pettumuse sprinterilootustes, kuid seda rohkem üllatab ta kaugushüppes. Senise maailmarekordi omanik Chuhei Nambu vaevalt veel pääseb üle 8 m, kuid Owensilt näib see vägagi tõenäolisena.

Tänavu seni saavutatud kergejõustiku-margid järjestuvad paremuselt järgmiselt:

ketas W. Schröder, Saksa	53.10	1147
teivas B. Graber, USA	4.40	1098
teivas Deacon, USA	4.39	1098
kaugus J. Owens, USA	7.96	1078

Mujal maailmas peale Ameerika on kergejõustiklased tippsaavutuste vormi alles tõusmata. Schröderigi saavutus tundub erandina. Soomes Matti Järvinen oma esimesel võistlusel ei küündinud veel 70 m.

Eestis on hooaeg alanud paljulubavalt. Peetud on küll alles vähe võistlusi, kuid nendelgi saavutatud tagajärjed kuuluvad hooaja varajalisust arvesse võttes heade liiki. O. Erikson, kes tavaliselt küll ainult hooaja alul on heas vormis, heitis Tartus rahvusvahelistel võistlustel ketast 45.06. H. Kobbin üllatas 3.50 saavutamisega teivashüppes, mis ainult paar sentimeetrit nõrgem mehe 1. a. tippsaavutusest. 3.60—3.80 hooaja lõpuks H. Kobbinilt pole võimatu. Uue lootusena odaviskes on kerkinud Issak, ASK, kes viskas 58.06 ning võitis 1. a. kolmandat A. Mäge. Senisaavutatud esimesed margid lubavad eeldada, et eeloleval hooajal jätkub Eesti kergejõustiku taseme võimas tõus ja et seisame uue kõige parema hooaja lävel.

Hooaja stardipauk on kõlanud. E. Spordilehe järgmises numbris on juba võimalus celmiste aastate eeskujul avaldada viie parima tagajärgi väljadel ja sõeradadel.

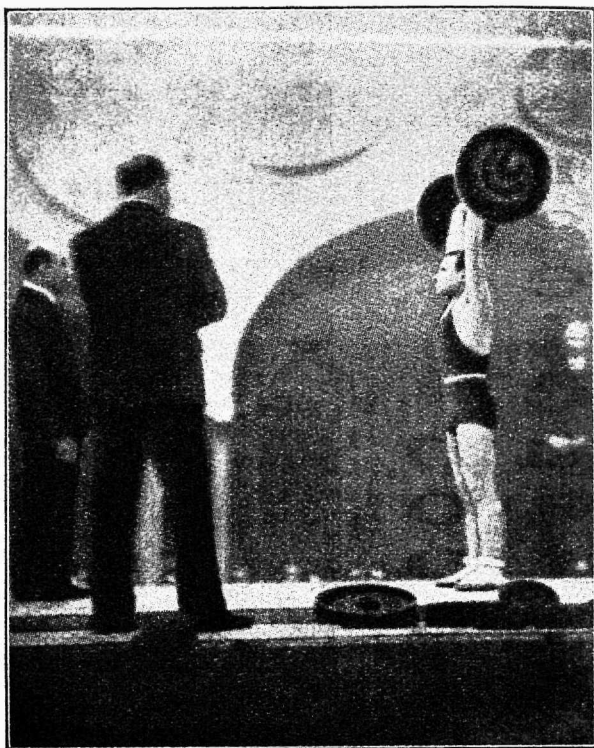
Pealkirja juures pildil: KALEVI kergejõustiklased varakevadisel treeningul. Ees lähtevalmina A. HIRV, J. TOOMRE ja R. TOOMSALU. Püstiseisjate seas vasakult teine olümpiatreener A. KLUMBERG.

Kas

Läti tõstmises Eestist mööda ?

Eesti võitis maavõistluse 3:2, kuid kilogrammide kogusumma oli Lätil suurem

Läti tõstesporti tase on tugevasti tõusnud, nagu võis näha 11. mail Riias peetud Eesti-Läti 7. maavõistlusel. Seni pole Eesti kaotanud ihtki tõste-maavõistlust (neid on peetud üksnes Lätiga). Seda traditsiooni suudeti pidada ka seekord, kuid rohkem kui kunagi varem, oli Läti seitsmendal maavõistlusel raskestvõidetavaks konkurendiks. Maavõistluse-kaotusest päästis Eestit üksnes see asjaolu, et võidupunktid arvutati võitude järgi kaaludes, mis andis Eestile seisu 3:2. Kui aga võidu arvutamise aluseks oleks olnud

Maailma parimaid keskkaalu-tõstjaid prantslane DUVERGER, kes 1933. a. tuli ISMAYRI ees üllatuslikult euroopameistriks.

Kesk-Euroopas tarvitav moodus — tõstetud kilogrammide kogusumma kõigis kaaludes — siis oleks Läti saavutanud esimese võidu. Läti viis tõstis kokku 1498,75 kg Eesti 1465 kg vastu, seega 33,75 kg rohkem. Eesti-Läti ühelgi varempeetud kuuel maavõistlusel pole Läti meid ületanud kilogrammide kogusummaga. Moraalselt võime lugeda end seekord kaotanuks pooleks.

Läti tõstesport on arenenud visalt, kuid järjekindlalt. Eelviimasel maavõistlusel, s. o. kuuendal, mis samuti peeti Riias, oli punktide vahekorra juures 3:2 kilogrammide kogusummade vahekorrd veel suuresti Eesti kasuks 1452,5:1397,5. See oli 1933. a. Vahepealse kahe aasta vältel on aga Läti tõstesport läinud hoogu. Hiljutisel maavõistlusel Läti saavutatud 1498,75 kg on talle maavõistluste kohta rekordne. Rekord-kogusumma kuulub siiski veel Eestile: 1932. a. Tallinnas 1512,5 kg.

Nõrgaks punktiks Eesti meeskonnas oli keskkaalus esnalane R. Laane, kes kapituleerus Alb. Ozolinschile 42,5 kg-ga. Rohkem temalt nõuda siiski ei saadud, sest 260—280 kg on R. Laane tavaline kogusumma. Seekord oli selleks 267,5 kg. R. Laane õieti tekitaski Lätile võiduka kilogrammide kogusummade vahe. Teise kaotuspunkti toojaks oli poolraskekaalus L. Kuk, kes kaotas 25 kg-ga.

Sulgkaalus arenes tasavägine võistlus A. Kase, Eesti, ja Aleks. Ozolinschi vahel. Eesti mitmekordne meister tuli võitjaks napilt — 3,75 kg — parema kogusummaga. Lätlane on tugevasti edenenud — võrreldes eelmiste aastatega paarikümne kg võrra.

KAUBAMAJA

„SPORT“

TALLINN,
SUUR KARJA TÄN. 18-4
TELEFON 446-00

SPORDIABINÕUD

TÄIELISES VALIKUS

EESTI OLÜMPIASÕITJAD ANTVERPENIS. *Pare-
mall kuldmedalimees tõstmises A. NEULAND, edasi
J. VILLEMSON ja H. TAMMER.*

Kergekaalus oli meeldivaks üllatuseks valgalane Mürk, keda momendil ei suudaks võita vast ka makabiadi kuldmedalimees R. Teitelbaum. Kui Mürk paraneks ka kahega surumises, kujuneks tast teine Neuland, kelle õpipoisiks ta praegu on Valgas. Lätlane Balcers oli Mürgist surumises parem 12,5 kg võrra, mis pärast lätlased ses kaalus lootsid juba võidupunkti, kuid kaotuse surumises tegi Mürk kuhjaga tasa rebimises ja tõukamises, ning võitis koguni 15 kg-ga.

Läti kauaaegseima praktikaga tõstja Alb. Ozolinsch võitis keskkaaalus hõlpsalt. Keskkmaal on Eestil peagu alati olnud nõrk, kui mitte arvestada A. Neulandi, kes kergema kaallasega ka keskkaaalus olnud edukas. Teised endised keskkaaallased, nagu L. Kukkk, A. Mäl j. t., on varem või hiljem siirdunud poolraskekaalu, jättes keskkaaalu headest tõstjatest vakantseks. Poolraskekaalus K. Bileskalns, Läti, on edenenu. Tema tagajärge tõukamises — 137,5 kg — suutis maavõistlusel ületada üksnes A. Luhaäär.

Pärast nelja kergemat kaalu oli maavõistluse seis viigiline — 2:2, nii et otsuse pidi andma raskekaal. Lätlaste poolt esines esmakordselt maavõistlusel Arvids Jurmalietis, Läti uus täht, kes purustanud juba mitu Leilandsi rekordi. Stabiilne 350—360 kg mees. Seepärast tundus maavõistluse müümise katseena Eesti raskejõustiku-liidu esialgne kavatsus saata Riiga A. Luhaääre asemel A. Lepiku. Hiljem otsustati aga ümber ja saadeti A. Luhaäär, ning, nagu näitas maavõistluse käik, sõltuski võit A. Luhaääre kaasavõistlemisest. Surumises ja rebimises saavutasid nii Luhaäär kui ka Jurmalietis võrdselt 105 ja 110 kg. Tõukamises, oma „leivaalas“, oli aga Luhaäär tunduvalt parem ja võitis 15 kg-ga. Kogusumma 365 kg. Jurmalietisest võib paari aasta pärast areneda rahvusvahelise tippklassi mees. Tal on seks loomupärased eeldusi.

Seekord võitis veel Eesti. Kui järgmisel aastal edasi tahetakse olla võidukas, siis tuleb senisest suuremat tähelepanu pöörata Eesti tõstesporti arendamisele. Vastasel korral rühub Läti meist mööda. Muuseas öeldult tuleval aastal vast võistleme Lätiga juba Balti turniiri sees. Lätlastel oli juba seekord kavat-

sus kaasa tõmmata ka Leedut, kuid viimane loobus viimasel tunnil.

Maavõistluse tehnilised tagajärjed:

Sulgkaal: 1. A. Kask, Eesti, 247,5 (surumine 72,5, rebimine 75 ja tõukamine 100) kg. 2. Aleks. Ozolinsch, Läti, 243,75 (70—72,5—101,25) kg.

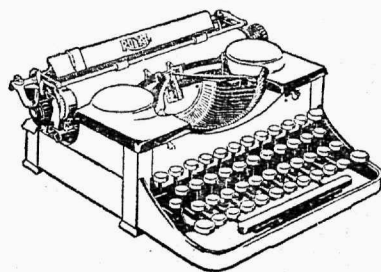
Kergekaal: 1. Mürk, Eesti, 285 (70—95—120) kg. 2. F. Balcers, Läti, 270 (82,5—77,5—110) kg.

Keskkmaal: 1. Alb. Ozolinsch, Läti, 310 (90—100—120) kg. 2. R. Laane, Eesti, 267,5 (82,5—80—105) kg.

Poolraskekaal: 1. K. Bileskalns, Läti, 325 (87,5—100—137,5) kg. 2. L. Kukkk, Eesti, 300 (90—85—125) kg.

Raskekaal: 1. A. Luhaäär, Eesti, 365 (105—110—150) kg. 2. A. Jurmalietis, Läti, 350 (105—110—135) kg.

Kaasa arvates tõste-maavõistluse on Eesti maavõistluste-aasta võitute-kaotuste bilanss momendil viigiline — 4:4.

Büroomasinad

Kirjutusmasinad ROYAL

Arvutusmasinad FACIT

Liitmismasinad DALTON

Paljundajad ELLAMS

ja nende tarbed.

V_d LOUN & SCHITIKOV

TALLINN,

Niguliste 18, tel. 434-37.

Juhiseid ajamõõtjaile

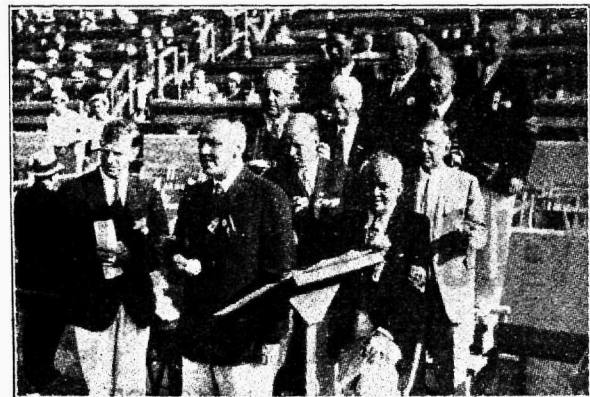
Vanast hallist ajast saadik on peetud võistlusi, mis on nõudnud ajamõõtmist, et määrata kindlaks võistlejate relatiivseid võimeid. Võib arvata, et juba vana Rooma päevil määrati võidusõidu võitja aeg kindlaks teatud ajamõõtmise teel.

Pheidippides, Greeka käskjalg, kes jooksis Maratonist Ateenasse, et tuua sõnumeid Greeka võidust, seadis üles pretседendi, mis on püsinud sajandeid. Kuipalju tal aga aega kulus distantsi katmiseks Maratonist Ateenasse, ei tea meie täpselt, kuid hiljem on purustatud üks maratonirekord teise järele, mis on olnud võimalik üksnes aja täpse kindlaksmõõtmise tõttu.

On raske saada aru, kuidas määrati kindlaks kiiruserekorde vanasti, kui mõõdeti aega primitiivsete abinõudega, kui võrrelda neid abinõusid tänapäeva moodsa ajamõõtmise abinõudega. Kuid olgu kuidas oli vanasti, kuid aeg on olnud alati peateguriks relatiivse kiiruse kindlakstegemiseks, ja aja täpne mõõtmine algas alles käesoleval sajandil. Sellepärast tuleb viiskümmend ja rohkem aastaid tagasi püstitatud rekord-aegade suhtes praegu tugevasti kahelda, kuigi ka siis arvestati juba veerandsekundeid.

Ajamõõtmine sportlikel võistlustel on väga vastutustrikas ülesanne, mida ei tohi kunagi usaldada selles kogenemata isikule. Olgu stopper kui hea tahes, ei või vilumata isiku puhul kunagi uskuda, et loetud aeg on täpne, et see vastab tõsioludele.

Parimaiks stopperiteks peetakse schveitslase Jules Jürgensoni omi, mis on laboratoorselt hästi järele proovitud, nii et nad võivad igasuguse temperatuuri ja ilmastiku tingimustel näidata täpset aega. Neid on kasutatud mitmel olümpial, ja rahvusvaheliselt tunnustatud maailma täpseimateks stopperiteks. Siinjuures olgu märgitud, et igasuguse tekkinud kahtluse puhul ajalugemise täpsuse suhtes on alati arvestatud neid stoppereid. On otse üllatav, kui täpselt võib nendega lugeda aega, kui neid käsitab vilunud ajamõõtja. Sellest tähuslikum on ainult teaduslik Kirby elektriline kaamera-kell. Toome siin võrdleva tabeli, mis koostatud olümpia-katsevõistlustel Palo Altos (Kalifornias) 15. juulil 1932. a. See tabel näitab, kui lähedale võib selle stopperiga küündida teaduslikult kindlaksmääratud ajale.

OLÜMPIA-AJAMÕÕTJAD LOS ANGELESIS.
Kolmandas reas vasakult esimene käesoleva kirjutuse autor — kolonel Charles J. DIEGES.

	Ametlik aeg	Kaamera-kell
100 m Metcalfe	10,6	10,62
200 „ Metcalfe	21,5	21,42
400 „ Carr	46,9	47,11
800 „ Genung	1,52,6	1,52,7
1500 „ Hallowell	3,52,7	3,52,58
Tõkkejooks — 110 m Keller	14,4	14,53
Tõkkejooks — 400 „ Hardin	53,5	53,54

Kui lähedale küündivad teaduslikult kindlaksmääratud ajale kogenud ajalugejad nim. stopperiga mõõtes, näitab ka hilisem tabel, mis koostatud 1933. a. Harvardi staadionil Cambridge'is Massachusettsi osariigis peetud võistlustel.

	Stopperi aeg	Kaamera-kella aeg
110 m tõkkejooks	14,8	14,85
100 „ jooks	10,8	10,86
1500 „ jooks	3,53,9	3,53,82
400 „ jooks	46,9	46,97
3000 „ jooks	8,36,4	8,36,37
800 „ jooks	1,53,5	1,53,34
200 „ tõkkejooks	23,4	23,36
200 „ jooks	21,3	21,35

Elektri abil aja lugemine pole olnud aga alati nii usaldusväärne kui tänapäev. Selle kohta võib tuua huvitava näite sündmusest, mis juhtus umbes kolmkümmend aastat tagasi, kui Ameerika ajaleht „New York World“ määras 10.000 dollarit auhinnaks lennuvõistlusteks ümber Vabaduskuju. Kuna lennuasjandus seisis veel oma algastmel, oli võistlejaid ainult kaks — üks inglise ja üks ameerika lendur.

Elektriga aja lugemine seisis siis veel katsete ajajärgus, kuid teoreetiliselt pidi ta olemas siiski täpsem kui stopperiga aja lugemine inimese poolt. Kuna seda lennuvõistlust peeti väga tähtsaks, siis seati üles ka elektriga ajalugemise aparaat. Võistluste päeval oli ilm väga külm. Elektriline ajalugeja näitas, et võitjaks tuli inglane, kuid ametlikud, stopperiga ajalugejad kinnitasid vastupidist. Asuti lähemalt uurima elektrilist ajalugejat. Selgus, et külma tõttu oli peent mehhanismi takistanud töötamast „angunud õli“.

See juht näitab, kui tähtis on iga üksikasja ettenägemine ja stopperite hoolas järeleuurimine.

Mida peab tegema ajalugeja, et ta seisaks oma ülesannete kõrgusel, selle kohta olgu järgmised juhised:

Esmalt, käi stopperiga äärmise ettevaatusega ümber. Äkilised pöretused või hooletu ümberkäimine võivad rikkuda õrna ja tundliku mehhanismi. Kui sa teda ei kasuta, pane ta karpi; kui kannad alati kaasas, siis taskusse. Keera ta peamiselt üles hommikuti. Kui pead minema lugema aega, keera ta mitu tundi enne seda üles. On saanud ajalugemise aeg, keera ta täiesti üles. Tee endale kindlaks reegliks, et sa teda ei laena kunagi kellelegi.

Need ettevaatuse abinõud kindlustavad suurel määral, et su stopper on täies korras. Ja see kindel teadmine on väga tähtis element ajalugemisel.

Olles täiesti kindel, et stopper on korras, asu umbes 3 m finischijoonest eemale, veidi vasakule või paremale joonest. Kontsentreeru oma töösse. Ära räägi ega kuula midagi. Juhi oma silmad starterile, kes võib asuda lühimaa-jooksudes kakssada meetrit eemal. Muidugi võib starteri kaugis finischijoonest varieeruda vastavalt jooksudistantsi pikkusele, kuid elementaarne tõde on: mida kaugemal ta on, seda rohkem

Jules Ladoumègue ja jalgade töö

Prantsuse kuulsaim mailer Jules Ladoumègue kuulub nende n. n. õnnetusseente hulka, kes vaatamata sellele, et saavutanud maailmarekorde, pole pääsenud olümpiamängudele, et ka seal tõendada oma maailmaparemust. J. Ladoumègue'i tabas enne diskvalifikatsiooni, ta tunnistati elukutseliseks. Kuid see asjaolu pole lõpetanud prantslase jooksja-karjääri. Ta meelitas elukutseliste ridadesse veel teisigi hea klassiga jooksjaid ja võistles edasi. Sooritas ka turnee Vene-maale, kus vahet ei tehta asjaarmastajate ja elukutseliste vahel. Nendele, kellega Ladoumègue võistelnud elukutselisena, on ta jäänud võitmatuks, kuigi ta seejuures pole ületanud oma endisi — maailmarekordseid — tagajärgi.

Paljud püsivad praegugi arvamusel, et Jules Ladoumègue on seniselt maailma parim mailer, kes suuteline võitma L. Beccali, Bill Bonthroni, Glen Cunninghami ja Jack Lowelocki üle. Selle oletuse aluseks peetakse prantslase äärmiselt viimistletud jooksustiili, jooksutehnikat ja jooksukultuuri.

Ladoumègue omab elastse ja pehme jooksusammu. Keha on kergelt ette kallutatud, pea ja kere moodustavad ühe terviku. Jalg puutub maapinda esmalt päkaga, et siis vetruvalt rulluda üle kogu talla. Kui vaadelda Ladoumègue'i jooksukingi, siis torkab silma, et need on välisäärel rohkem kantud. S. t., et kõige tugevam on surve tallaga maad puutudes välisäärtel.

Väga iseloomustav Ladoumègue'i jalgade töös jooksu vältel on lõdvestus. Niipea kui jalg on sooritanud tõuke, kaob pingutus ja jalg tõuseb tagant üles pingevabalt. Kanna jõudnult põlve õnaruse kõrgusele algavad tööd puusad, koos põlve toomisega ette annab tõuke ka puus. Põlv tuuakse ette võimalikult kauges-

on vaja keskendamist. Heida pilk oma stopperile välgatuse, mitte aga paugu järele. Sel on esimese järgu tähtsus ajalugejale. On aga otse üllatav, et paljud head ajalugejad hooletuse tõttu teevad seda alles paugu järele. Tulemuseks on ebaõige aeg või suurem kiirus.

Jälgi jooksjaid, kuni nad on jõudnud 3—4 meetrini finischist, siis heida oma pilk püsivalt finischilindile. Ära kingi tähelepanu üksikule jooksjale, ära püüa valida välja võitjat. Eriti on maksev see sprindi puhul. Ka pika- või keskmaajooksu puhul ära püüa kunagi välja valida võitjat.

Võistluste lõpul tee teatavaks sinu võetud aeg, vaatamata sellele, milline aeg on teistel ajalugejail. Kasvata oma reputatsiooni, et loed aega ausalt. Kui sinu aeg erineb teiste aegadest, pea meeles, et just sinu aeg võib olla õige, teiste oma aga ebaõige. Ole alati valmis, et võid oma stopperi anda järelevaatamiseks pea-ajalugejale. Hooletuse, tähelepanu puuduse või mõne muu põhjuse puhul ei vaata mõned ajalugejad jooksu lõpul üldse oma stopperile, vaid kuulunult teiste aegu hüüavad siis: „Minul ka!“ See on täiesti lubamatu. Kui sa pole kindel oma võetud ajas, ole aus ja teata lihtsalt: „Pole aega!“ Juhtub sellane lugu sagedasti, loobu ajalugemisest. Võimalik on, et sul pole annet aja mõõtmiseks või sa vajad rohkem praktikat. Ära kasvata enda vastu umbusaldust publikus kellegi sulle sümpatiseeriva sportlase eelistamisega. Sellaseid eelistusi ei tule näidata milgil tingimusel ajalugemisel.

male, kogu jalg sirgneb, et siis järgnevalt koos puusade painutusega pingutuda uueks tõukeks.

Ladoumègue'i samm on pikk, kuid mittesunnitult pikk, vaid loomupäraselt. See loomupärane pikkus võimaldab igal sammul rütmilisi pause (puhkus jalalihastele). Paljud jooksjad kiirustavad sammude sooritamise, rakendades lihased liig vara töösse. See kutsub esile liigse pingutuse, millel kahtlemata pidurdav mõju jooksu tehnilisele tulemusele. Sammu elastsuse on Ladoumègue saavutanud spetsiaalsete harjutustega, mida ta sooritab sageli.

Kas joosta tallal või päkal? Selle kohta räägib Ladoumègue: „Jooške nii, kuidas endal tunnete olevat parem. Ei tarvitse arvata, et tingimata peab soomlaste eeskujul jooksma tallal. Praegusel ajal paljud staierid puudutavad maapinda esmalt jalaninaga, nagu Rochardki, euroopameister 5000 m-is. Kui ma poleks ise näinud Rochardit sääraselt jooksmas, ma kunagi poleks uskunud, et 5000 m võib läbi joosta päkal. Kuid nägin fakti oma silmadega ja sellepärast pean uskuma uskumatut. Ka Kusocinski ja paljud teisedki on päkal jooksjad.“

Sportlasele
teevad rõõmu

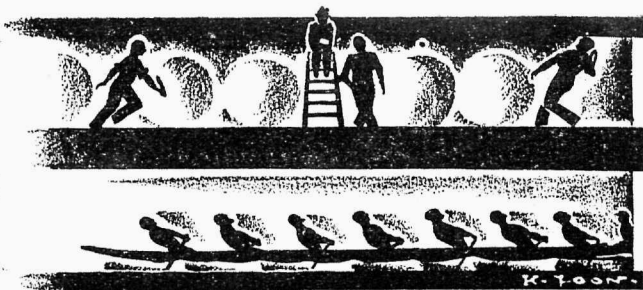
Pa-Mu
vahukreem
habemeajamiseks

ja

Milvi
hambapasta.

A/s. „EPHAG“ —Tallinn.

Meie Ajakirja

Voldemar Treinberg †

Eesti sportlaskonda on jälle tabanud valus kaotus: 9. mail lahkus surma läbi, mille põhjustas kõhukelme põletik, Eesti ja Narva parimaid sportlasi Voldemar Treinberg. Kadunu oli hästi tuntud pikamaajooksjana ja suusatajana, kuuludes mõlemal alal Eesti parimate hulka.

V. Treinberg on olnud Eesti meister 10.000 m-is ja murdmaajooksus ja esinenud maavõistlusel Eesti rahvusmeeskonna värvides. Veel alles 1. a. küündis V. Treinberg oma parimasse vormi, mille tõttu ta tänavu selekteeriti olümpiakandidaatide hulka. Silmas pidades, et pikamaajooksjate kaader meil nii-kui-nii väike, on V. Treinbergi saatusest määratud taandumisega söerajalt jäänud tühi koht, millele noori niipea ei sirgu.

Suusatamises kuulus V. Treinberg meie eliidi hulka. Püsis läinud talvel esimeste ridades. Narva talimängudel võitis 30 km sõidu ja Jänedal 50 km-is jäi nappilt teiseks. Käis ka Salpausseläs.

Kadunu oli 28-aastane. Teenis 1. rügemendis ülejateenija-allohviterina. Sportlasena kuulus s. üh. 1. rügementi.

Puhka rahus võistlemisest söe- ja lumeradadel!

O.-Ü. „ESTO“

TALLINN,

PIKK TÄN. 47.

TELEF. 444-22.

KÕIK SPORDITARBED

täielises valikus soodsate hindadega.

K. Kiili ja E. Rätsep murdmaajooksu- meistrid

Tänavused murdmaajooksu-esivõistlused peeti 12. mail Tallinnas. Seega vägagi hilja, kuna murdmaajooksu-hooaeg seks ajaks on tavaliselt juba läbi ning jooksjad siirdunud juba söeradadele. Selletõttu startis esivõistlustel mõlemas klassis ainult 8 meest. Võistlusrada Pirital oli valitud nii, et see alul oli kerge ja alles lõpupoole muutus raskemaks.

8 km distantsil tuli meistriks K. Kiili, Kalev, ajaga 29.52,5. Järgnesid E. Siitan, Harju malev, 30.05,0, K. Laas, ÜENÜTO, 30.13,0, V. Särak, Harju malev, Nurmet, Kalev, H. Troost, Kalev ja J. Koovik, Kalev.

5 km võitis E. Rätsep, Kalev, 22.42,4. Teiseks tuli V. Reinvelt, ÜENÜTO ja kolmandaks Haim, Kalev.

Organisatsioonidest tuli mõlemas klassis võitjaks Kalev. Provintis ei olnud üldse esindatud.

Läti — esimene euroopameister korv- pallis

Mai alul peeti Genfis esimesed korvpalli-euroopavõistlused, millel startis kümme rahvust. Võistlused peeti ühe miinuse süsteemis. Finaali pääsesid Läti ja Hispaania, kellest esimene võitis matschi ja meistritiitli — 24:18.

Üldiselt järjestati Euroopa korvpallirahvused järgmiselt: 1. Läti. 2. Hispaania. 3. Tšehhoslovakkia. 4. Šveits. 5. Prantsuse. 6. Belgia. 7. Itaalia. 8. Bulgaaria. 9. Ungari. 10. Rumeenia.

Järgmisena peetakse korvpalliturniiri Berliinis olümpiamängude ajal.

Puhkekodu jalgpallis esirinnas

Tänavu on Eesti jalgpallimeeskonnad kevade kohta näidanud päris ladusat vormi, kuigi nii mõnigi meeskond pole leidnud oma sisemist kooskõla ning seetõttu kaotanud 1. a. temast positsioonilt tagapool olnud rivailidele. Esimene üllatus serveeriti pr. E. Fahle karika tsükliks. Karikakaitsja Estonia mängis maha oma schansid kaotusega — 1:2 — Puhkekodule. Viimane mängis Spordiga viiki 1:1 ja kuna Sport kaotas Estoniale — 0:2, siis omandas karika Puhkekodu. Kuni käesoleva E. Spordilehe ilmumiseni oli Puhkekodu ainuke kaotuseta meeskond, kui mitte arvestada Kalevit, kes pidanud ainult kaks matschi kergekaalulise mate vastastega.

Ka NMKÜ-Russ langes liiduklassist

Pikaleveninud käsipallihooaja viimaseks sensatsiooniks oli NMKÜ-Russi väljalangemine korvpalli-liiduklassist. Esivõistlustel tuli ta pärast selgitusmatschi Kaleviga neljandale kohale, millega näis olevat välditud ringkonnaklassi langemisoht, kuna polnud oodata sarja-meistrite seast tema võitjat. Üllatuseks suutis Puh-

EESTI SPORDILEHT

SPORDITEADUSLIK KUUKIRI

kekodu vastaval kvalifikatsioonmatschil siiski võita Russi. Matschi tagajärg oli 34:27 (23:13).

Viimasena selgus Eesti meister naiste-korvpallis. Endine meisternaiskond NMKÜ-Russ ei suutnud kaitsta tiitlit ja kaotas Kalevile 12:22 (7:14).

Harju Noorte Mängud

Harju Noorte Mängusid, mis 2. juunil Harju maa-valitsuse korraldusel leiavad aset Tallinnas laulupeo-platsil, on võimlemise alal Eesti Mängude järgmiseks suurürituseks. On oodata 2500 lapse-võimleja kogunemist Tallinna. Võimlemise üldjuhiks on E. Idla, kes sellel kohal oli ka Eesti Mängudel.

Laste võimlemine on erinev täisealiste võimlemisest. Noortele käsitatakse võimlemist seoses lauluga, mis lisab võimlemisele midagi mängulist. Lauludes võimlemine on uueks omapäraks võimlemise alal Eestis.

Mängude kavas on peale võimlemise veel laulmine, nii et 2. juuni kujuneb Harju noortele võimlemis- ja laulupäevaks. Kokku on üle 7000 tegelase.

Leedu parimaid poksijaid — poolraskekaallane A. PANKENINAS.

Noorte poksijate edu Kaunas

Mai alul sooritas Eesti nooremaste poksigeneratsiooni kuuluvad neli rusikavenda — E. Vahe ja L. Kolin TLEOSK-st ning V. Peebo ja A. Kiison Gongist — P. Matsovi juhtimisel lühikese võistlusretke Kaunasesse, kus leedulased korraldasid klubi-matschi, milles neile neljas kergemas kaalus olid vastasteks eestlased ja raskemates lätlased.

Nr. 5

22. mail 1935

16. aastak.

Ilmub Eesti Spordi Kesklüüdi väljaandel iga kuu 20. päeval.

Toimetus ja talitus: Tallinn, Raekoja pl. 9. Tel. 444-28.

Talitus avalatud iga äripäev kl. 9—3.

TELLIMISHIND: aastaks 3 krooni, 1/2 a. 1 kr. 50 snt., 1/4 a. 75 snt.

Välismaale aastaks 4 krooni, 1/2 a. 2 krooni, 1/4 a. 1 kroon.

Tellimise vastuvõtm. talituses, kõigis postkontorites ja ajakirjanduse kontorites

KUULUTUSTE HIND: välimine kaas ja teksiis: 1/4 lhk. Kr. 50.—,

1/2 lhk. Kr. 25.—, 1/4 lhk. Kr. 12.50; sisemised 1/4 lhk. Kr. 40.—,

1/2 lhk. Kr. 20.— 1/4 lhk. Kr. 10.—.

KUULUTUSI VÕTAVAD VASTU: talitus, Raekoja pl. 9, tel. 444-28

A. Hahn, tel. 443-98 ja ajakirjanduse kontorid.

Üksiknumber 25 senti.

Kuigi vast kardeti, et meie noored, kes esmakordselt välisvõistlustel, ei suuda olla edukad, ületas nende tegelik edukus igasugused lootused. Ainsana neljast eestlasest kaotas A. Kiison ja temagi vast ebateenitult. E. Vahe kärbeskaalus võitis Jazinase, L. Kolin kukk-kaalus Mickevičiuse. Nim. võidud saavutasid punktidega. Kõige rohkem aga üllatas V. Peebo, kes sulgkaalus lõi 3. roundil knokki Marčlonase, kes Balti turniirist tuntud hea fighterina.

Võrdset eestlaste võitudele kaotasid lätlased, s. t. 3:1. Leedulastest oli parim poolraskekaallane A. Pankeninas, kes võitis lätlase Rublise.

Mootorspordi uudiseid

Eesti mootorsport on viimastel aastatel kiiresti arenenud. Eriti möödunud hooaeg tõi suure pöörde. Kõige suuremal määral aga mootorratta-spordi alal. Esmakordselt ilmusid võistlusradadele spetsiaalvõidusõidumasinad, mis demonstreerisid teatud markide väga häid omadusi. Meele tulevad Husqvarna suured võidud l. a. Peale selle O. Veldeman, kes välja arenenud meie parimaks mootorratturiks, on otsingul veel suurema kiiruse järgi oma tänavusteks võistlussõitudeks valinud N. S. U. mootorratta. Uus masin on 500 ksm. mahutusega spetsiaal-võidusõidumudel, mis arendab väga suure kiiruse. Aastate kestes võidusõidu-radadel kogutud kogemused on koondatud sellesse masinasse. Et N. S. U. vabrikuga saadused kiiruses ja vastupidavuses suudavad alati püsida esirinnas, seda tõendavad Saksamaal toimepandud rahvusvahelised võidusõidud. Tänavustel suuritel sõitudel on N. S. U. sõitjad saavutanud suurima edu. See loob eeldusi, et O. Veldeman ka meie võistlusradadel suudab tõendada uute N. S. U. mootorrattaste tublisid omadusi.

N. S. U. masinad on meil Eestis tuntud juba 3—4 aastat. Seni küll peamiselt väikesed odavad kahetaktilised masinad. Need lihtsad ja odavad masinad on näidanud, et nad meie rasketel teeludel kaua suudavad vastu panna. L. a. ilmusid Eestis müügile ka uued, moodsad neljataktilised mootorrattad, mis oma nägusa ja otstarbeka väljatöötamisega kõiki paeluvad. Need masinad on mootorratta-tehnika viimane sõna!

Igaüks, kes kavatses osta mootorrattast, mõelgu enne järgi, milks valis O. Veldeman endale uueks masinaks just N. S. U.?

A/s. „TEKLA“

Peakontor: TALLINN, Suur Karja 15
tel. 448-18

Riideärid:

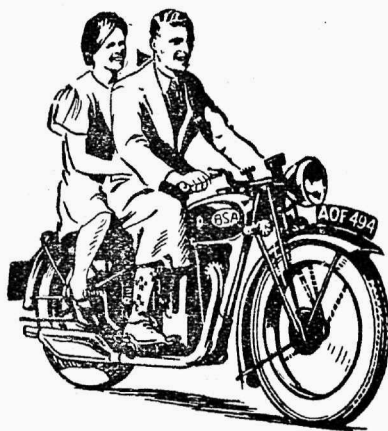
TALLINN, Suur Karja 15, tel. 445-23	
TALLINN, VALLI 10	„ 468-02
HAAPSALU, Ehte 2	„ 1-57
KURESSAARE, Kauba 2	„ 72
MUSTVEE, Tartu 15	„ 62
NARVA, Peetri pl. 2	„ 2-38
PETSERI, Riia 1	„ 1-17
PÄRNU, Jänesselja 5-a	„ 1-10
RAKVERE, Turuplats	„ 2-85
VALGA, Kesk 11	„ 26
VILJANDI, Tartu 6-a	„ 2-40
VÖRU, Jüri, 5-a	„ 1-26

Müügil kindlate hindadega järgmiste kodumaa
vabrikute kaubad:

**Balti Puuvilla Ketramise ja
Kudumise Vabriku A/S-i
Kreenholmi Puuvillasaaduste
Manufaktuuri O/Ü-se
Sindi Tekstiilvabrikute Ühi-
suse
Eesti Niidivabriku Ühisuse**

Välismaa kauba tarvitamisel voolab
meie raha üle piiri, suureneb järjest
töötute arv, jääb vaeseks maa ja
rahvas!

Ostes kodumaa kaupu vähendame töö-
puudust!

LÕPUKS PROOVIGE B.S.A.

Teie leiate, et temaga
on sõit palju lihtsam ja
mõnusam. Suur vastu-
pidavus ja minimaalne
küttekulu on teinud BSA
maailma populaarse-
maks mootorrattaks.

Inglise politsei, kaitsevägi ja postiametkond
tarvitavad BSA mootorrattaid — ja see tões-
tab nende väärtust.

B.S.A. on Inglise suu-
rim mootorrattaste te-
has ja valmistab neid
150 ccm kuni 1000 ccm
tsilindri mahuga iga-
suguseks otstarbeks.

Uued mudelid kohal.

Soodus järelmaks.

Lier & Rossbaum

Tallinn, Viru 7

Kõik sportlased

rietuvad ainult valmisriiete äris

„Dernier Cri“

Tallinn, Harju 29

Hinnad väljaspool võistlust.